

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.50, na izkaznice D 10.—,
inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Štirnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intarurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 22. oktobra 1922.

Številka: 240.

Nov udarec na- šemu Primorju!

Trst, 20. okt.

(n. n.) — Včerajšnji tržaški listi so objavljali vladno naredbo, s katero se odpravljajo osrednji urad za nove pokrajine v Rimu, in uradi generalnih civilnih komisarjev za Julijsko Krajinu v Trstu, za Trentinsko Krajinu v Trentu in civilnega komisarja v Zadru ter se izvrševanje pokrajinske politične oblasti v anektiranem ozemlju poverja kraljevim prefektom. Dočim urade civilnih komisarjev posameznih političnih okrajev prevzamejo podprefekti. Od dosedanjih prehodnih institucij ostane le še osrednji svet, kateremu bo imenoval predsednika ministrskega predsednika, in pa krajski svet v Trstu, Trentu in Zadru, katerim bodo predsedovali dotični prefekti.

Ta za anektirano ozemlje silno važna naredba stopi v veljavo takoj po razglasitvi v uradnem listu in se predloži parlamentu, da jo izpusti v zakon.

Da bo stvar čitateljem "Tabora" razumljiva, naj na kratko izpregovorim tu o dosedanjih upravnih uredbi tako imenovanih »novih pokrajin«.

Ko so Lahi zasedli naše Primorje, je vzel upravo v svoje roke vojaška oblast. V Trstu je stal na čelu vojaški poveljnik, general Petitti, ki je bil obenem tudi guverner vsega zasedenega Primorja. Enako je bilo tudi v Trentu in v Zadru. S 1. avgustom 1. 1919. je bila odpravljena vojaška vladavina in na mesto vojaškega guvernerja je bil imenovan generalni civilni komisar. Rayno tako so tudi vodstvo uradnih poslov političnih okrajev, ki je bilo dotlej v rokah vojaških oblastnikov, prevzeli civilni komisari. Kar se tiče uprave same, se izpočetka ni izpremenjalo nič in so ostali v veljavi avstrijski zakoni, navedbe in uredbe, ter naj bi se po mnenju vlade ta uprava polagoma prilagodila upravi starih pokrajin Italije. Ker pa je bilo nemogoče, da bi ob tako veliki razliki v načinu uprave, kakor je med bivšo avstrijsko in italijansko, pristojna ministrstva sama tvorila direktno vrhovno instanco za vse panoge uprave v novih pokrajinah, se je ustanovil v Rimu osrednji urad za nove pokrajine, kateremu je bila podrejena uprava novih pokrajin. Ta urad, dodeljen ministrskemu predsedništvu, je potem tvoril nekako posredovalnico med centralno vlado in upravo novih pokrajin. Osrednjemu uradu je stal vse do zadnjega na čelu senator Salata, bivši istrski deželni odbornik, brez dvoma zelo sposoben mož, ki je dobro poznal razmere v novih pokrajinah, zlasti pa v našem Primorju in je tudi znal ceniti dobroto prejšnje, avstrijske uprave, ki je vsekakor daleč nadkriljevala italijansko. Ker pa je bila vlada na tem, da sčasoma vendarle izenači upravo novih pokrajin z ono v starih pokrajinah, so se polagoma začeli raztezati italijanski zakoni, navedbe in uredbe na nove pokrajine. Da bi se pa to vršilo čisto, krajem in razmeram primerno, je vlada poklicala v življenje takojimeno krajske svetove za Primorje, Trentin in Zader in je enako dodala tudi osrednjemu uradu tak svet. Člani krajskih svetov so vsi državni poslanci in senatorji iz dotične krajine, potera zastopniki raznih javnih korporacij, šolstva, priznani pravniki itd. Namen teh svetov je, da podajajo svoja mnenja k vladnim načrtom za izenačenje upra-

Priprave za kumanovsko proslavo.

Beograd, 21. okt. (Izv.) Iz Hrvatske in Slavonije se udeležijo proslave na Kumanovem zastopniki zagrebške univerze, župani mest Osijek, Karlovac in Požega, nadalje predsednik zagrebškega velesejma, trgovske in obrtne zbornice v Zagrebu, zastopnik zagrebške

sokolske župe, univerzitetni profesor Lazar Car, predsednik hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva, predsednik zveze dobrovoljcev, ter predsednik zveze jugoslovenskih pomorcev. — Delegacija odpotuje danes v Beograd, odkoder se poda jutri na Kumanovo.

Kemalisti pripravljajo pohod na Carigrad.

Umik Angležev iz Male Azije.

London, 20. oktobra. Iz Carigrada dosle vesti javljajo, da je med turškimi dobrovoljci v Traciji in med kemalističnimi četami močna propaganda za pohod v Carigrad. Izvršil bi se naj 23. oktobra.

Carigrad, 20. oktobra. Vrhovni komisari in generali zaveznških čet so

sklenili: Kemalističnemu orožništvu se ne dovoli, da bi na potu v Tracijo pasiralo Carigrad, ker se je bati, da bi se izzval pogrom nad krščanskim prebivalstvom.

Pariz, 20. oktobra. Angleške čete se umikajo iz Male Azije. V lukah so že pripravljene angleške ladje za vojaštvo.

Francija soglašja z Anglijo glede Orijentske konference.

Nameravana predkonferenca

Pariz, 20. oktobra. (Izv.) V odgovoru na Curzonovo noto glede vzhodne mirovne konference je poudarjal ministrski predsednik Poincare, da se mora konferenca čimprej sestati. Z ozirom na krizo angleške vlade je pristal na to, da se vrši konferenca še le 13.

strokovnjakov opuščena.

novembra v Lausani, kakor je predlagal Curzon.

London, 20. okt. (Izv.) »Times« potrjuje, da so se nameravana predposvetovanja strokovnjakov in izvedencev za mirovno konferenco s Turčijo opustila.

Sporazum Mussolini-Giolitti gotova stvar.

Rim, 20. okt. Kakor javlja »Giornale d'Italia«, je prišlo do sporazuma med fašistovskim vodjo Mussolinijem in Giolittijem. Mussolini je izjavil, da je pripravljen vstopiti v novo vlado. — Facta odstopi najbrže 7. nov. Nova vlada bo imela rešiti volilni zakon še pred novim letom in bi se do novega leta izvršile še tudi nove volitve.

Kaj vse hočejo češki škofje?

Praga, 20. okt. (Izv.) Konferenca škofov, ki se je vršila od 17. do 19. t. m. v Pragi, je sklenila izdati poseben pastirski list o razmerju med cerkvijo in državo, proti souporabi cerkev in njih predaji na nekatoličane, kakor tudi glede souporabe in izročitev pokopališč nekatoličanom. Pri vladi se bodo podvzeli koraki zoper prikrasjanje pravice katoliške cerkve. Za češke duhovnike na Dunaju in v Rusiji se bo poskrbeo. Ukinjeni prazniki se bodo cerkveno še vedno slavili, vernikom pa je prepovedano, da se jih po svoji volji udeležijo. Vlada se bo pozvala, naj dovoli cerkvenim fondom, ki so obremenjeni z vojnim posojilom, brezobrestni moratorij.

Kongres komunistične omladine v Moskvi.

Moskva, 19. okt. Včeraj je bil odprt na svečan način peti kongres komunistične omladine. Trocki je imel govor o zgodovini ruske borbe za mir. Zavaroval se je proti klevetam svetovnega časopisja, da je politika sovjetov imperijalistična.

Italija za konferenco strokovnjakov v Londonu.

London, 18. oktobra. Italijanska vlada je pristala na predlog britanske vlade, da se skliče 20. oktobra v London konferenca strokovnjakov v svrhu priprave nove mirovne konference s Turčijo. Gotove pogoje sevrške pogodbe je treba preinčiti in druge dopolniti.

Konec mednarodne železniške konference.

Pariz, 20. okt. (Izv.) Mednarodna železniška konferenca je končala svoje delo. Sprejet je bil načrt statuta za mednarodno železniško unijo, ki naj nadaljuje študije glede obnovitve in vzpostavitve rednega prometa. Vsi posli mednarodne železniške unije, ki predstavlja popolnoma samostojno institucijo, so poverjeni 12 članom, med katerimi so tudi zastopniki Avstrije, Bulgarije in Turčije.

Tudi Španka da Avstriji posojilo.

Madrid, 19. okt. (Havas). Min. svet je v včerajšnji seji sklenil predložiti parlamentu zakonski načrt, ki pooblašča vlado, da se udeleži s posojilom akcije za vzpostavitev Avstrije.

Vstaja nacionalistov v Vzhodni Galiciji?

Varšava, 20. oktobra. Izdan je proglas ukrajinskih nacionalistov, ki pravi, da bo v celi Vzhodni Galiciji dne 1. nov. izbruhnila vstaja.

Madžarska ne more plačati vojne odškodnine.

Pariz, 20. oktobra. (Izvirno.) Državni upravitelj Madžarske, admiral Horthy je v razgovoru z zastopnikom »Chicago Tribune« izjavil, da je Madžarska gospodarsko tako izžemana, da ne more plačati zahtevane vojne odškodnine v znesku 300.000 funtov sterlingov.

Krasin pojde na trimesečni dopust.

Moskva, 20. oktobra. (Izvirno.) Krasinu je podeljen trimesečni dopust, katerega bo prebil v inozemstvu.

BORZA.

Krona notira v Curihu 2.50.

Curih, 21. oktobra. (Izvirno.) Predborza: Pariz 40.40, Zagreb 2.50, London 24.44, Berlin 0.14, Praga 18.00, Italija 22.95, Newyork 547.00, Dunaj 0.0072, Zigosane krone 0.0078, Budimpešta 0.215, Varšava 0.05, Sofija 3.60, Bukarešta 3.40.

ve. Tako so se n. pr. ti sosveti bavili z raztegnitvijo italijanskega pravosodja na nove pokrajine in je že popolnoma uvedeno italijansko kazensko pravosodje, dočim pa je civilno pravosodje še ostalo neizpremenjeno. Sosveti so razpravljali tudi o deželni avtonomiji in drugih takih stvareh. Odločilnega vpliva seveda sklep sosveta nima, ker končno odloča o vseh teh vprašanjih le vlada oziroma parlament, ali velikega pomena pa so sosveti vendarle, ker podajajo vladi strokovnjaška mnenja, preko katerih ni mogoče preiti tako lahko.

Kar se tiče nas primorskih Jugoslovenov, je treba reči, da nam je osrednji urad za nove pokrajine s senatorjem Salato na čelu storil mnogo zlega, kajti Salata, poznavajoč našo razmero v naših krajih, je storil vse mogoče, da bi se naš narod čim prej asimilirale, to se pravi raznarodil. Njegovemu prizadevanju moramo pripisati dejstvo, da je danes 161 razredov naše ljudske šole v Istri zaprtih ali postaljančenih in nad 15.000 naših otrok brez ponke v svojem materinem jeziku ali sploh brez šolskega pouka. Salata ni zamudil nobene prilike, da bi nam ne bil izkazal svojega najiskrenjšega sovraštva, tako da smo mu tudi mi kar najiskrenjeje želeli, da bi ga vrag vzel čimprej tem bolje. Ali stvar se je vlekla in vlekla, dokler niso končno prišli bolzanški dogodki. Kar se prej ni moglo doseči na nikakršen način, od nobene strani, so izsilili fašisti z enim samim udarcem: zgorej omenjena naredba je nepsoredna posledica bolzanških dogodkov. Ministrski svet je sklenil odpravo osrednjega urada za nove pokrajine par dni po bolzanških dogodkih, da s tem svojim ukrepom pomiri fašiste! — Zadnji ministrski svet pa je šel še dalje in je tudi že imenoval novega prefekta za naše Primorje v osebi dosedanjega namestnika tržaškega generalnega civilnega komisarja, Crispio-Moncade. Z odpravitvijo osrednjega urada za nove pokrajine je šel seveda tudi njegov načelnik, senator Salata in z njim dosedanj generalni civilni komisar Mosconi, mož, ki je z ognjem in krvjo zapisan v zgodovini našega naroda na Primorskem.

Za nas primorske Jugoslovane je ta izprememba prišla prav gotovo nepričakovano, in če hočemo biti odkriti, moramo priznati, da v nekem pogledu tudi precej nezaželeno. Resnica je namreč, kakor sem že rekel, da smo imeli v načelniku osrednjega urada, senatorju Salati, svojega najodkritejšega nasprotnika, moža, ki je storil vse, da bi kolikor le mogoče pritiskal k tlom naše narodno življenje, ali z druge strani pa je bil sen. Salata vendar mož, ki je odločno branil vse one naprave, ki so našim primorskim deželam z jamčevale vsaj kotikortoliko samostojnega življenja. Bil je pristaš deželne avtonomije, dasiravno prirojene ne nam v korist, ali vendar takšne, da smo si tudi mi na njeni podlagi mogli zavarovati marsikatero pravico in ugodnost, zlasti na gospodarskem, ali tudi na kulturnem polju, posebno če smo tudi v resnici zastavili vse moči v to. Z osrednjim uradom in njegovim načelnikom pa pada sedaj najzanesljivejša opora vsega tega. Nova uredba pomenja potemtakem za nas hud udarec, čigar dalekosežnosti danes še ne moremo presoditi, ki pa zna postati naravnost usodna za nas, če se vsi stvari naklep laških nacionalistiških priganjačev ki gre za tako upravno razdelitvijo našega Primorja, da bomo mi Jugoslovenci vkljub svoji sedanj veliki promociji ostali povsod v manjšini.

Od vsega, kar je doslej postavljalo nove pokrajine v neki izjemen položaj, vsakega boljši od onega v starih laških pokrajinah, so ostali le še sosveti. Predsednik za osrednji sosvet, ki ga imenuje ministrski svet, ni še imenovan, in če bo na to mesto imenovan senator Salata, bi to imenovanje med nami najbrž ne vzbujalo prevelikega ogorčenja. Med več zli ima pač vsakdo rajši tisto, ki se mu zdi manjše! Dobrega pa nam primorskim Jugoslovenom itak ni pričakovati iz Rima, kar nam je potrdila zopet in zopet ta vladna naredba izdana pod fašistovskim pritiskom v edinem namenu, da se čimprej zatre vse, kar je doslej dopuščalo vsaj kolikortoliko duška »drugojezničnim plemenom«.

Tako so fašisti s svojim bolzauskim udarcem proti Nemcem udarili v resnici tudi nas primorske Jugoslovane, kakor sem že omenil v nekem prejšnjem dopisu.

To je zadelo nas! A da boste vedeli, kaj bo zadelo vas, naj zaključim s tem, da so včeraj raznašalci listov kričali po Trstu: »Fašistovski pohod v Dalmacijo!« Prodajali so znani satirični list »Coda del Diavolo«, ki je na prvi strani kazal četo fašistov, korakajočo mimo Viminala (vladne palače v Rimu) s tole legendo:

— Ka mhočet iti mladeniči?
— Na oni breg.
— Za Boga! Po kaj?
— Ja store ono, česar vi niste sterili nikdar: da zaščitijo ugled Italije!
Ali vas je kaj strah? A? (Naj si le pridejo po krvave glave! Op. stavca.)

Preporod nacijonalizma.

Z naraščanjem socialističnega internacionalizma, a posebno z njega pohotnim razmahom ob završevanju svetovne vojne in po njej, je nekaj časa izgledalo, da se nacijonalizmu bližajo zadnji dnevi, da se je izživel in preživel ter da se bližamo dobi, v kateri bodo nacijonalne boje zamenjali socialni — kajti brez bojev ne gre — vršeti se ne kakor nacijonalni med poedinimi plemeni, ampak med razredi v plemenih samih, torej tako kakor nekoč verski. Vendar pa se je le zdelo tako; nacijonalizem sam je premočan, da bi sedaj naenkrat, ko se je komaj pojavil in tudi še ni dosegel vsega, kar si je postavil za cilj, izginil in zamrl. Veliko število narodov je prišlo komaj s svetovno vojno do uresničenja temeljne zahteve nacijonalizma — da bodi edino narodnost pogoj za obstoj državne tvorbe; veliko pa je tudi še narodov, ki niti do tega še niso prišli, bodisi celotno ali pa vsaj deloma. Med oboje vrst teh narodov spadamo n. pr. tudi

mi Jugoslovenci; nam je komaj svetovna vojna dala nacijonalno državo; v bodočnosti pa je še uresničenje celotnega osvobojenja tudi še onih naših sonarodnjakov, ki so danes izven mej. — To pa je le prva zahteva nacijonalizma, kje so vse ostale! Ena kardinalnih nadaljnjih zahtev nacijonalizma je individualen razvoj napredka in kulture poedinega naroda. Do izpolnitve te zahteve mi Jugoslovenci komaj prihajamo, delamo takorekoč šele prve negotove korake. Kje pa je še višek!

Nacijonalizem je torej še premlad, še premalo izživel, vsaj pri veliki večini narodov, da bi se že lahko umaknil in prenehal biti važen činitelj v javnem skupnem življenju človeštva. — Končno pa je nacijonalizem tudi v svojem notranjem fizičnem bistvu tako močan, da sploh ne more nikoli dočela izumreti. Kakor se poedini ljudje ne bodo nikoli prebili v eno samo šablonsko socialno enoto s skupnim človeštvom, ampak bodo vedno ostali individualna bitja, tako fizično kakor tudi duševno, enako se tudi poedini narodi ne bodo mogli nikoli rešiti gotovih razlik, individualnega delovanja, ustvarjanja in nehanja. Radi tega bo nacijonalizem, v kolikor je izraz narodne individualnosti ostal na vse večne čase. Individualizem pa, bodisi poedinec, rodbinski, družbin ali narodov tvori v znatnem delu ravno egoizem, a egoizem je, kakor znano, ena najmočnejših in najnepremagljivših lastnosti. Radi tega nacijonalizem popolnoma ne bo izumrl nikoli, pa če se spravi nadenj še tisoč Marxov ali Leninov. Nasprotno, boj proti njemu ga le še bolj krepi. To vidimo dovolj jasno ravno zadnje mesece pred vsem v Italiji, a tudi povsod drugod.

Ravno Italija je bila na evropskem zapadu in jugu ona dežela, kjer se je po vojni pričel internacionalizem najbolj razvijati; izgledalo je nekaj časa celo, da postane Italija v doglednem času internacionalistična komunistična, sovjetska republikanska. To pa se ni zgodilo in da se ni zgodilo, je kriv ravno nacijonalizem. V Italiji je v tistih časih bil nacijonalizem samo latenten, ne pa mrtev in ko so nastopili fašisti, ga niso na novo ustvarili, ampak samo prebudili, prerodili. Fašizem v Italiji je rodila nepremagljiva moč narodnega individualizma, nacijonalizma. Z njim pa je nastopil ne le v Italiji, ampak po vsem svetu, preporod nacijonalizma, ki je tako močan, da je na kraju svojega začetka, to je v Italiji že premagal in pritisnil ob zid internacionalizem, socializem, komunizem in druge podobne protinacijonalistične pokrete. Vzemimo italijanski fašizem kakor hočemo, hodimo mu kot prizadeti še tako nasprotni, gotovo je vendar, da pomeni velik nov, nacijonalistični razmah, ki

ne bo ostal omejen le na Italijo, ampak bo, oziroma je že nastopil svojo zmoglavno pot preko vsega sveta. V gotovem oziru je fašizem pokret, ki se ga lahko postavi v isto vrsto s socializmom, komunizmom in vsemi drugimi takimi velikimi pokreti.

Fašizem je star komaj par let, vendar je v svoji prvotni domovini Italiji zrastel že do take moči, kakor doslej le komunizem v Rusiji. Danes je produkt nacijonalistične renesance, fašizem, fakični gospodar Italije ter se pripravljaja tudi na pot preko mej. In ker je Jugoslavija najbližja sosedu Italije, ni nič čudnega, ako se je razširil ravno najprej v našo državo. Kakor v Italiji, tako raste tudi pri nas fašizem z nezadržno silo, ime pa mu je po prvih črkah »Organizacije jugoslovenskih nacijonalistov« — »or-ju-nizem«. »Or-ju-na« pri nas ni nič drugega nego razmah istega pokreta preporenega nacijonalizma kakor v Italiji fašizem. — Pri nas je ta pokret še dosti mlajši nego v Italiji, toda naglost njegovega razvoja ni prav nič manjša nego v Italiji in v par letih mu bo morda cele že dorasel. Fašizem, ali nacijonalistični preporod pa se ni razširil le v našo državo, ampak tudi drugam. »Prebujajoči se Madžari« niso nič drugega nego na Madžarsko prenešeni italijanski fašizem. Enake organizacije pa nastajajo tudi že v Avstriji, Nemčiji in celo tudi že v Franciji in v Romuniji. Fašizem torej ni le lokalni italijanski, ampak splošen pojav, ki bo že v najbližji bodočnosti igral v svetovnem narodnem življenju veliko ali celo odločilno vlogo. In tega je treba, da se zavedamo, ako ga hočemo pojmovati, pred vsem pa, ako hočemo pojmovati in razumeti Mussolinijevo izjavo, da je včasih tudi nasilje moralno in ako hočemo neltati smatrati fašizem za manj upravičen nego je n. pr. strankarski socializem ali komunizem. Fašizem je izraz preporenega nacijonalizma in v njega znamenju se bo pisala zgodovina najbližje bodočnosti. Italija pa bo doživela slavo, da je bila znova mati novega pokreta, nacijonalistične renesance, kakor je bila nekoč mati umetniške renesance in kakor je bila Francija mati prvega nacijonalizma.

Politične vesti.

* Nov predsednik narodne skupščine. Ker so radikalci odločno vztrajali na tem, da ne pripuste izvolitve dr. Ribarja predsednikom, se je demokratski klub odločil, da na svetnem vprašanju ne pusti izzvati vladne krize. Zato je postavil klub dva kandidata, dr. Ribarja in dr. Lukiniča, med katerima naj skupščina voli. Članom kluba so je glede glasovanja pustila prosta reka. Zbornica je od 225 glasov oddala 124

glasov za dr. Ljubo Lukiniča, ki je tem izvoljen za predsednika. Dr. Ribar je dobil 88, zemljoradnik Lazič 11 glasov.

* Neresnične vesti o spremembi položaja na Reki s pomočjo beogradske vlade. Vesti raznih listov, da pripravljaja reška vlada s pomočjo beogradske vlade važne izpremembe v sedanjem položaju na Reki, se s pristojne strani v Beogradu zanikajo.

* Skirmunt poljski poslanik v Londonu. Predsednik poljske republike je imenoval Skirmunta, bivšega poljskega ministrskega predsednika za poslanika v Londonu, dr. Wroblewsky je imenovan za poslanika v Washingtonu.

* Poskušen atentat na dr. Wirtha. Na nemškega zveznega kancelerja dr. Wirtha je bil poskušan 20. t. m. atentat, ki je bil v zadnjem hipu preprečen. Ker se čuje, da je iz istih vrst, ki so povzročile svoj čas umor ministra Rathenaua, pripravljenih še več političnih atentatov, so odredjene obsežne varnostne odredbe.

* V Nemčiji ne bo volitve državne ga predsednika. Po ustavi bi se moral voliti v kratkem novi predsednik. — Stranke pa so se zedinile, da se bo ustava spremenila in ostane sedanji predsednik dr. Ellbert na svojem mestu do 30. jun. 1925.

Gradbena akcija za Maribor.

Slike iz živih grobov.

Mar-Stan pripravlja izdajo brošure z vsebino, ki opozarja domačine in vnanjce, reveže in bogatine, državne in javne oblasti na žive grobove — na vnebovpijoče stanovanjske skandale v Mariboru. Bolj kakor tiskani opis naj ilustrirajo originalne slike naše žive grobove in v njih stanovalce, ki so kot žrtve stanovanjske bede že na poti v prerane grobove. Brošura bo romala širom Jugoslavije, predložena bo tudi parlamentu in vladi v Beogradu, kjer ondi vidijo, v kakšnem obupnem stanju se nahaja doslej zanemarjeno najvažnejše območje mesta. Brošura naj bi delo, pri katerem mora sodelovati vsakdo, ki mu je iz človeškega ali magarj tudi le iz sebičnega trgovskega stališča kolikaj mar na preobnovi Maribora. To delo naj tvori prve temeljne kamne k zgradbi novega, velikega Maribora kot industrijskega mesta. Vsem onim, ki so iz sebičnih razlogov hote ali ne hote sokrivi naših živih grobov, se nudi prilika, se potom prostovoljno prispevkov za sklad Gradbene akcije oddolžiti za svojo zamujeno dolžnost. To so predvsem naši denarni zavodi, velepodjetja, odvetniki, sploh vsi oni

Radivoj Rehar:

Vera v znanost.

* Znanost je stara kolikor je stara loveštvo, pravi Weule v svoji knjigi o praksi človeškega roda. Je torej prav tako praelement človeškega bistva kakor je umetnost ter mnogo drugih panog njegovega udejstvovanja. Znanostjo so se pečali že Inka-Indijanci, najstarejši človeški rod, kar jih poznamo. O tem njihovem udejstvovanju na znanstvenem polju nam pričajo spomeniki, vklesani v skale najvišjih vrhov v Kordiljerih, ki izvirajo še iz časov vesoljnega potopa in iz dni, predno je na zemeljskem obzorju sijal sedanji njen zvesti spremljevalec mesec. Znanostjo so se pečali njihovi potomci, stari Egipčani, ki so prišli preko Atlantide davna tisočletja pred Kolumbom peš in po suhem iz Južne Amerike v sedanjo Afriko, v dolino svete reke Nila. Na njihovih osnovah in po njihovih tradicijah so izpopolnjevali in presnavljali znanost Indijci, Kitajci, Asirci, Babilonci, Izraelci, Grki, Rimljani in vsi narodi in rodovi do danes, do visokega in kulturnega 20. stoletja. Prvi in najmočnejši nagib do znanstvenega raziskovanja pa je tvorila od prvih početkov preko vseh dob do danes ona človeku prirodna lastnost, ki ji pravimo — radovednost. Že divji, nekulturni, toda z možnostjo spoznavanja obdarovani pračlovek je po prvem osupljenju, v katero ga je spravila kakšna nenavadna prirodna pojava, pričel

nehote razmišljati, zakaj in čemu je vse to. Premišljeval je in prišel prej ali slej do svoje sodbe, katero je potem pripovedoval drugim, ki si take lastne sodbe še niso bili ustvarili. Eni so verjeli njegovi sodbi in razlagi, drugi, ki so bili obdarjeni z bistrejšim razumom in sposobnostjo lastnega razglabljanja, pa so videli v marsičem po manjkljivosti, katere so skušali izpopolniti, preoblikovati in tako so nastali prvi znanstveni spori, ki so bili vedno in so še danes neobhodno potrebni za razvoj in izpopolnjevanje znanosti.

Vendar pa se znanost, dokler ljudje niso znali pisati in opisov razmnoževati, bodisi v prvotni obliki papirusov, poznejših tiskanih, ni mogla razgibati do take vseobče višine in pestrosti, kakor po pridobitvi in izpopolnitvi teh tako važnih posredovalnih sredstev. Komaj z izpopolnjevanjem teh sredstev je znanost v današnjem smislu besede. Z njenim razumevanjem in z rastjo pa so se pričele pojavljati tudi oddeljene skupine. Dočim so stari znanstveni grški modrijani bili večinoma univerzalni znanstveniki, ki so bili enakih podkovani in so se enako pečali na pr. z filozofijo, geografijo, astronomijo, fiziko, kemijo, historijo, liturgijo, lingvistiko itd. itd., se je pozneje znanost strogo razdelila na poedine stroke. Učenjaki polpreteklih in sedanjih dob niso več univerzalni modrijani, ampak specialisti. Znanost je tako narastla, da na pr. historik ne more biti ob enem še kemik, kemik ne filozof, ta zopet ne

geograf ali paleontolog itd., ako hoče biti res znanstvenik in ne »Tausendkünstler«, ki ve vse in ničesar. Celo posamezne stroke ene in iste znanosti so se osamosvojile in postale vede zase, ki potrebujejo istotako svojih specialistov. Tako se je na pr. medicina razdelila na internijo, kirurgijo, ginekologijo, okulistiko itd., fizika na fiziko, elektrofiziko itd. Enako je tudi v vseh drugih znanostih in vedah.

Najzanimivejše poglavje v zgodovini znanosti pa je njen odnos do vere ali nevere v sebe samo, oziroma prepričanje v njeno apsolutnost ali relativnost, bodisi v posameznih njenih strokah ali pa v celoti. Stari Inka so bili gotovo brez razlike prepričani, da je njihova razlaga ustroja zemlje in neba pravilna in neizpremenljiva ter so bili nanjo ponosni. Egipčanski astronomi pa so sodili že drugače; prišli so do novih razlog, ki so pobile one starih Inkov in zato so njihovo znanost zavrgli ter se ji pomilovalno smejali; niso pa mislili na to, da bodo na pr. njihovi nasledniki, grški astronomi istotako zavrgli njihove predstave ter se njim prav tako pomilovalno smejali, kakor so se oni inškim. Ko je Ptolemej ugotovil, da zemlja stoji ter da se sonce vrti krog nje, ni bilo Grka, ki bi tega ne verjel in to »resnico« je sprejela celo cerkev med svoj dogme. Prišel pa je Kopernik in dokazal nasprotno, da sonce stoji, a zemlja se vrti krog nje. In tedaj je nastal prvi večji poznavni boj za zmotljivost znanosti, na gui

ter za nezmotljivost na drugi strani torej za vprašanje absolutnosti znanosti. Ta boj je bil tako oster, da so nasprotniki starih nazorov znanosti morali končati svoje življenje na grmadi. Najbolj tragično pa je, da tudi ti njihovi nazori niso bili nezmotljivi, absolutna resnica. Danes je astronomija ovrgla že nešteto naziranj Kopernika in njegovih pristašev in potomcev ter ugotovila pred vsem, da tudi sonce ne stoji, ampak da se vrti prvič krog svoje osi, drugič pa, da se pomika v vse miru z vsem svojim sistemom dalje. Enake spremembe absolutnih resnic sta doživela v nekaj letih tudi slavn Newton in Kant v zakonu o gravitaciji, katerega sta Einsteinova relativitetna teorija ter Hörtigerjeva glacialna kosmogonija precej okrnili. Toda celo Einstein sam spreminja z leti svoje trditve. Tako je na pr. še pred nekaj leti trdil, da v vesemirju sploh ni nikake eterične snovi, medija, ki bi oslabil premikanje nebesnih teles, danes pa priznava, da taka snov obstoja. Enako se je zgodilo z Lyellovo geološko teorijo in z mnogimi drugimi.

O Molieru je znano, da sploh ni verjel v medicinsko znanost, ampak se je iz njega norčeval in imel je v marsičem ali pa v večini prav. Slavn francoski pisatelj Anatole France pa je že v preteklem stoletju obupal nad vesolno znanostjo, o kateri govori s skopostjo v večini svojih del. In ravno to je vredno in vredno, da še posebej podčrtamo, kajti prav 19. stoletje je bilo tisto, v ka-

ki so brez lastnih zgradb pomnožili stanovanjsko bedo.

Na tem skladu najlažje deležni pa postanejo:

1. vsi, ki poznajo stanovanjsko bedo v Mariboru in svoje podatke prijavijo Mar-Stanu; 2. vsi, ki trpe kot žrtve v živih grobovih stanovanjske bede in se javijo Mar-Stanu; 3. fotografi, (tudi amaterji) in slikarji, ki hočejo brez zagotovila nagrade posneti največje stanovanjske skandale, torej najbolj vnebovpijoče žive grobove ter jih izročiti v reprodukcijo za brošuro. Slike, ki ne bodo sprejete za prvo brošuro, se uporabijo od drugi priliki, takoj pa v razstavi Gradbene akcije. Opozorja-jo se pa tudi stavbena podjetja, trgovci, sploh podjetja (tudi vnanja), ki so zainteresirana na prenovitvi Maribora, da prispevajo svoj delež z inserati. Ker bo, kakor rečeno, brošura romala širom Jugoslavije, je to za vsa podjetja, ki so v zvezi z novogradbami, najugodnejša prilika, da seznanijo interese s ponudbo svojih produktov (gradbenega materiala, opreme itd.) Ker Gradbena akcija reflektuje na najmodernejšo, najbolj praktično in najcenejšo iznajdbe načrte, opreme itd., je tu za ona, ki dosedaj niso prišli do svoje veljave, najugodnejša prilika, da se seznanijo z najširšo javnostjo.

Zlasti pa apeliramo na naše gg. zdravnike, da k temu temeljnemu skladu Gradbene akcije tudi oni prispevajo svoje dragocene podatke o katastrofalnih posledicah, ki prihajajo iz živih grobov nezdravih stanovanj tudi na palače in vile bogatašev, ako se ti živi grobovi še nadalje zanemarjajo.

Treba pa takoj na delo! Vse tozadevne prijave sprejema Mar-Stan, Rotovski trg 1.

Dnevna kronika.

— Zdravniško društvo v Mariboru naznanja, da ima v četrtek, dne 26. t. m. ob 6. uri zvečer v kolodvorski restavraciji v Mariboru svoj 2. izredni občni zbor. Na dnevnem redu je v prvi vrsti naše stališče napram bolniškim blagajnam in zakonu o zasiguranju delavcev. Ker velja kolektivna pogodba z bolniško blagajno že od avgusta leta 1920 in paval 4 K od člana, nikakor ne odgovarja današnjim razmeram, ter se je bolniška blagajna vedno znašla izogniti vsakemu povišanju, je sklenil odbor predložiti 2. izrednemu občnemu zboru predloge o zvišanju vseh prispevkov in v slučaju, da bolniška blagajna naše zahteve odkloni, stopiti v štrajk. Radi tega vabimo vse tovariše, da se zanesljivo tega občnega zbora udeležijo.

— Trgatev v Ljutomerskih gorah. Iz Ljutomerskih goric nam pišejo: De-

terem je človeštvo mislilo, da ve vse. Astronomi 19. stoletja so »razvozili« vse skrivnosti vsemirja; vse jim je bilo znano, vse so vedeli in razumeli; Darwin in Haeckel sta nam kot na dlani predočila, kako se je razvilo človeštvo iz opice. Lyell in drugi so nam do zadnje podrobnosti razložili tvorbo zemeljskih plasti, nastanek sedimentov prefilozofij, kamenih olj, soli itd. V filozofiji smo modrijani kakor nikoli popreji; v sociologiji sta Marx in Engels razložila vse do podrobnosti; pa tudi v umetnosti smo stali (le po tedanjem mnenju seveda) na višini, odkomur ni bilo več mogoče dalje. Realizem in materializem sta prevzela vse in na smrt je bilo obsojeno vse, kar se ni dalo uresniti v njune ozke in precizne meje. Tako je prišlo tudi, da se je vse okultne vede brez razlike spravilo s sveta, ker so bile po mnenju materializma in realizma lažne. Toda za to »vsevednostjo« in »vsemogočnostjo« znanosti je morala priti reakcija, nov boj za relativnost proti absolutnosti in to reakcijo doživlja znanost sedaj, v 20. stoletju. Danes nihče ne veruje več v ošabno vsemogočnost materializma in realizma. Danes vemo, čutimo in slutimo, da je v astronomiji tisoče in tisoče stvari, ki jih ne razumemo in katerih nekatere ne bomo razumeli nikoli; danes vemo, da razlaganje gologije ni tako enostavno, kakor si je mislil Lyell, da se človek ni razvil tako enostavno iz opice, kakor sta mislila Darwin in Haeckel, da v prazgodovini ni bilo ta-

ževno vreme, ki traja skoraj dva meseca, nas zelo moti pri letošnji trgatvi. Vinogradniki so odlašali od dne do dne, upajoč, da se bo vreme izboljšalo, ker pa očitno ni nobenega izgleda, so začeli vsepovsod brati. Taka trgatve seveda ni prijetna in tako so najlepši dnevi v naših krajih — dnevi trgatve — izgubili ves svoj čar. Pridelek ne more tekmovati z lanskim, po količini pa ga prekaša — pač zasluga preobilne vlage. Manjši vinogradniki so v hudi zadregi zaradi posode. Mnogi imajo posode le za največjo silo, ker so v prejšnjih letih prodajali kar od stiskalnice. Letos je pridelek obilnejši kot so pričakovali, povrh tega pa ni kupcev. V takih letih se celo najkonzervativnejši vinogradnik zaveda, da mu je potrebna organizacija, ki mu edina lahko prisloži na pomoč. Cene letošnjega vinskega mošta le redkokdaj presegajo 18 K. Manjši posestniki bi prodali ceneje, samo da pridejo iz zadrege za posodo. — Deževno vreme ima tudi sicer slabe posledice. Sadni pridelek še ni pospravljen, krompir je večinoma še v zemlji; ajda, ki je letos v naših krajih bogato obrodila, je le tuptam požeta, ne more pa se posušiti, da bi jo spravili v sklednice. Ceste so zelo slabe; voda je odnesla ves prodec in na nižje ležečih mestih je nastalo globoko blato. Promet, ki je ob tem času najživahnejši, je zelo otežkočen. Naši kmetje gledajo s skrbjo v prihodnje leto, ker bo sedanje deževje zavleklo jesensko setev, katero bo po vsej verjetnosti preprečila zgodnja zima v novembru.

— Samomor zaradi slabega vremena. Te dni se je v Šalovcih pri Središču obesil kmet J. Malec. Pred smrtjo je dejal, da ga preveč jezi sedanje deževno vreme in se raši obesi, kakor da čaka na lepše dni. Drugi dan so ga našli mrtvega.

— Lov za tatom. V hlevu Ivana Časa v Št. Ilju pod Turjakom je v noči na 15. okt. prenočeval neki tujec, kateri se je izdajal za konjskega trgovca. Ta trgovec je bil od posestnika na jutri povabljen, katerega je pa isti s pripombo odklonil, češ da se mu na kupčijo zelo mudi in da ni jutitka potreben. Med časom, ko so drugi zajutrkovali, je imenovan v hlevu priliko uporabil in je svoje raztargane čevlje zamenjal z novimi, kateri so bili last hlapca Batiča, in naglo odšel. Batič je tatvino takoj zapazil in je v društvu več fantov tujca zasledoval. Ko se je zasledovalec posrečilo tujca zagledati so začeli kričati glej ga! glej ga! ga že imamo! nakar jo je tujec s trčečim korakom v hosto zavlil, zasledovalci so se pa žalostni vrnili, ker ga niso mogli več najti.

— Amerikanska mast. Oddelek za socialno politiko pokrajinska uprava v

ko, kakor se je trdilo; da Indijci ali Egipčani niso najstarejši narod; da zibelka človeštva najbrže ni tekla v Tiziji; da se zemlja površina ni spreminjala tako kakor trdi Bölsche, Mayer in drugi; da pravljice o vesolnem potopu, o Atlantidi, o zmajih itd., niso le izmišljene bajke ter končno, da hipnotizem, telepatija, hiromatija in druge take »abstraktne« vede niso le navaden hokuspokus in da tudi vere in predstave o bogu niso nastale tako, kakor se je mislilo. Skratka, prišli smo do zaključka, da ne vemo ničesar oziroma, da sploh le prav malo vemo ter da je še tisto, kar vemo večinoma hipotetično, relativno in spremenljivo. Seveda pa velja to le za celote ne pa za podrobnosti; bolj za končna, kakor pa vmesna vprašanja. Nešteto znanstvenih pridobitev na vseh mogočih poljih pomeni velik plus ter se v njih več ali manj absolutno vrednost in resničnost ne more dvomiti. To velja pred vsem za tehnične, fizične, kemične in druge podobne in različne znanosti.

Absolutna resničnost velikega štečila poprej za neizpodbitne veljajočih trditve v znanostih, pred vsem v njih, pa je omajena in človeštvo se vedno bolj in bolj zaveda, da njegov razum ni vsemogočen in neomejen. To pa ima za posledico današnji kaos v znanosti in v njo ozko spojenih panogah človeškega udejstvovanja. Tu je končno tudi iskati vzrok rvoluceje v umetnosti in njen splošen zastoj, o čemur pa bi bilo treba napisati posebno poglavje.

Ljubljani odsek za javno pomoč razglša: »Gospodarska zveza« v Ljubljani prodaja dobro ameriško svinjsko mast po 104 K za 1 kg na debelo.

— V hrvaškem učiteljskem v Arbananah pri Zadru, ki ga je italijanska vlada ustanovila lani za istrske Hrvatke, je bilo v zadnjem šolskem letu v internatu 15 dijakov brezplačno, 10 pa za polovično ceno. Letos pa je zavod vse te dijake odslovil, ker niso hoteli zatajiti svoje narodnosti.

— Povratek Wranglovcev v Rusijo. Kakor se poroča iz Moskve, so pogajanja med Nansenom in ljudskim komisarjem za zunanje zadeve glede povratka Wranglovih vojakov v Rusijo uspela in je dosežen sporazum. Vrše se vse priprave za sprejem teh emigrantov. V kratkem se pričakuje prvi transport ki bo obsegal krog 20.000 Wranglovcev, vojakov in častnikov.

— Mednarodna železniška konferenca se vrši od 12. do 14. novembra v Luzernu. Jugoslavijo bo zastopal pomočnik prometnega ministra Jovanović z ravnateljem Denko.

— Brezžični telefon v prstanu. Nek urarski učenec, Emil Honzel iz Edmontona na Angleškem je izumil miniaturni brezžični telefon, ki se lahko nosi kot — prstan. Celi aparat je namreč v orehovi luščini, ki je vdelana v prstan mesto kamna. S tem, dosedaj najmanjšim telefonskim aparatom na svetu, se lahko popolnoma telefonira na daljavo petih angleških milj.

— Madžarski ministrski predsednik rumunski državljani. Rumunska agrarna komisija je v Erdelju zaplenila posestvo madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena. Njegov zastopnik je temu sicer ugovarjal, češ, da je grof Bethlen rojen v Erdelju in je potemtakem rumunski državljani. Komisija pa je kljub temu vztrajala na zaplenbi, ker je grof Bethlen v službi sovrane države.

— 108 komunistov je aretirala budimpeštanska policija. Državno pravdnštvo jih je 43 zopet izpustilo, ker jim ni bilo drugega dokazati, nego čitanje komunističnih spisov.

— Pasja kri v človeških žilah. Francoski zdravniški krogi se bavijo s problemom, kake posledice bi imel prenos živalske krvi v človeško telo. Kakor poročajo listi, so dosedanja poskusi do bro uspeli. Na ta način bi bilo mogoče z izmenjavo krvi umirajočim podaljšati življenje. Vprašanje pa je, če se s prenosom živalske krvi ne bodo prenesli v človeka razni živalski instinkti. Vsekakor pa je to izborna snov za kak nov fantastični roman.

— Na praških univerzah je vpisanih letos 700 madžarskih dijakov, večinoma židov.

— Gospodarski preporod Rusije. Guverner ruske državne banke Scheinmann je prišel v Stockholm in je znanemu švedskemu nacionalnemu ekonomu Casselu ponudil mesto svetovalca ruske državne banke. Cassel je sprejel in namerava prihodnje leto priti v Rusijo.

— Hardenova »Zukunft« ustavljena. Hardenov tednik »Zukunft« je iz materialnih razlogov že del časa visel na niti. Sedaj je definitivno prenehala izhajati. Harden namerava baje bivati odslej na posestvu svojega brata Richarda Nittiga v Švici.

— Nesreča pri vojaških vajah. V Chalons sur Marne na Francoskem sta na vojaškem vežbališču bila vsled eksplozije ročnih granat dva vojaka usmrčena, dva častnika in dva vojaka pa več ali manj težko ranjena.

— Dva in pol milijona papirnatih K deficita izkazujejo avstrijske železnice v zadnjem mesecu. V državnem gospodarstvu Avstrije se pričakuje do konca t. l. 50 milijonov zlatih kron primanjkljaja.

— Svojo lastno oporoko preživel. V Torrentu živi nek bogat 100letni starec, James Johnston po imenu. Že pred davnimi leti je napravil oporoko in razdelil svoje premoženje med svoje dediče. Razdelitev premoženja pa bi se morala izvršiti še le po njegovi smrti. Nato pa so njegovi dediči tako dolgo čakali, da so vsi prej — pomrli vse noter do tretjega kolena. »Ubogi« starec je moral napraviti novo oporoko, s katero je osrečil najoddaljenejšo sorodnike, ki prej o tem niti sanjali niso.

— Razmere v Rusiji. Profesor sociologije na petrogradski univerzi, P. A. Sorokin, ki je preživel vso sovjetsko dobo v Rusiji in je tudi aktivno sodeloval ter bil pred kratkim z par sto intelektualci izgnan iz Rusije, opisuje v »Prager Presse« današnje razmere v Rusiji. Med drugimi piše: Ogronne žrtve smrti, umiranje mas in padanje porodov je zmanjšalo rusko prebivalstvo za 21 milijonov duš, 30% novorojenčkov pa je že ob porodu obsojenih na smrt. Degeneracija mestnega prebivalstva je nedogledna. Vojna, vojne posledice, predvsem pa boljševiški režim so znižale produkcijo za 60 do 70%. Obupno stanje financ države, pokrajin in občin je znano. Pri tem pa vseh 200 milijonov sovjetskih rubljev v zlatu ni vredno niti majhen del z zlatom kritih papirnatih carskih rubljev. Od 1200 milijonov zlatih rubljev državnega proračuna odpada 1200 samo na armado, dočim je za ljudsko prosvoto predvidenih samo 26 milijonov. Pa še to se bo tako reduciralo, da bo v celi Rusiji ostalo komaj pet visokih šol. Koliko šol se je že zaprlo, ker so se demolirala poslopja, izgnali učitelji in uničile knjige. Pričakovani uspeh je popolnoma izostal. Komunistično mišljenje še 2% vsega prebivalstva. Nasprotno pa vedno bolj raste narodna zavest. Sorokin priznava, da si je sam oboževatelj boljševizma, da se bo boljševizem sicer še par let vzdržal, vendar pa se mora vedno bolj prilagoditi razmeram in temu primerno modificirati.

Dopisi.

Solčava. 19letnega Matijo Podbrežnika, sina edinca veleposestnika p. d. Podbrežnika, čigar posestvo leži tik pred vhomom v Logarsko dolino je zgrabil mlatilni stroj ter ga zavrtel z velikansko silo parkrat okrog, predno so ga mogli ustaviti. Preludim poškodbam je drugi dan podlegel ter so ga pokopali pretečeno sredo.

Koroške vesti.

Napravite red!

Pokrajinska uprava za Slovenijo zahteva od občin pravočasno predložitev letošnjega proračuna. Prav to! Kako naj to občine Meziške doline storijo, ko nimajo potrebnih podatkov o davkih — davčni urad pa tudi ne da nič!

Na Koroškem je morala vsaka občina sestaviti vsako leto repartitijo o davkih, ki jih plačujejo občani z raznimi dokladami vred. Občine so sestavo repartitije proti odškodnini poverile kakemu pisarju pri davkariji. Izgotovljeno repartitijo je nato obč. urad predložil finanč. ravnateljstvu v potrdilo.

Vsak posestnik je potem lahko upogledal v repartitijo pri občini in se vedel po tem ravnati. Tudi občinski urad je repartitijo dobro rabil. Letos pa je davčni urad v Prevaljah sestavo repartitij prepovedal in tako so občine brez vsakega pripomočka in ne vedo, koliko plačujejo občani posameznih doklad.

Ako posestnik ne plača davka, pride takoj opomin in eksekutor. Kako za Boga naj posestnik plača davek, ko niti ne ve! Posebno je to sedaj sitno, ko se večkrat spreminja. Ako se pa kdo potruži na davčni urad Prevalje, da tam zve, koliko treba plačati, mu kratkoma zaračunajo 5 Din. za informacijo. Kdo drugi je dolžan davkoplačevalca obvestiti kot — davčni urad? — Tako postopanje davčne oblasti razburja ljudi, ki takih šikan ni vajeno! Svoječas je imel vsak davkoplačevalec svojo knjižico! Te danes ne zahtevamo, a davkoplačevalec mora se dati druga prilika, da zve, koliko naj plača in kake vrste davke da plačuje.

Krajni šolski sveti bi morali svoje proračune sestaviti že meseca avgusta, a ker davkarija v Prevaljah noče dati izkaza o davkih v letošnjem letu v vsakem šolskem okolišu, seveda ni mogoče sestaviti proračuna. Ni nam znano, da bi bila pokrajinska uprava vse predpise, ki so bili veljavni za Koroške preklicala! Pri nas ni okrajnih zastopov, zato gre pač stvar malo drugače! Stvar uradnikov je, da zadevo uredijo v ljudsko zadovoljnost!

Bund der Miesstaler. Bivši nemški uradniki in drugi nemškutariji iz Mežiške doline, ki so od tu doma in so se po pomolu preselili v Celovec, so tam ustanovili društvo »Bund der Miesstaler«, ki je 7. t. m. 1922 imel svoj 2. občni zbor. Zveza šteje 320 članov, proti 246 od lanskega leta. Načelnik je zopet znani renegat F. Sperdin. Delokrog tega društva je, obdržati zvezo z nemškutarijo v Mežiški dolini in ji dolivati vedno petroleja, da ne ugasne. V poročilu v občnem zboru toži poročevalec, da oblasti in društva ob prilikah kakor so bile zadnje proslave glasovanja, posebno pa deželni zbor niti z eno tolažilno besedo niso omenjali Mežiške doline. Konstatira tudi, da brez Mežiške in kanalske doline ni — nedeljene Koroške. To smo mi vedno trdili, že za časa glasovanja! Kaka bridka razočaranja mora pač doživeti B. M. in prišel bo čas, ko bo tudi Miesstalerbund zginit kot kafra s sveta.

Prevalje. 10. oktobra se je zbrala na poziv »Kola jugoslov. sester« vsa tukajšnja inteligencija, da se na dostojen način spomni zaslužjenih bratov na Koroškem. Učitelj Ivo Močnik nam je v izbranih besedah in izbornim primerom predložil žalostni dan glasovanja ter navedel nekaj drastičnih slučajev o delovanju glasovalne komisije. Učitelj Drag. Doberšek je označil pota, katera treba hoditi, da dosežemo cilj, ki smo si ga stavili — svoboden Korotan. Žel. uradnik Fr. Petek se je spomnil osvoboditelja Mežiške doline, nadporočnika Malgaja. Carinski aradnik Edo Črems pa je na primeren način ožigosal narodno mladenost gotovih stanov — posebno uniformiranih. V odmorih je sviral orkester pevskega in godbenega društva iz Guštanja in pel prevaljski pevski zbor. Kolo jugoslov. sester je skrbelo za čaj in sladkosti, gostilničar g. Štangl pa z dobrim vinom. Tako nam je dal večer nove spodbude za delo za naše brate onstran meja, dokler ne zasije solnce svobode tudi nad tužnim Korotanom.

Seja občinskega sveta.

Nadaljevanje.

Maribor, 20. oktobra.

Ob pol 20. uri otvori župan nadaljevanje seje občinskega sveta. Socialistični klub je stavil vprašanje glede dveh revežev, ki se potikata po mestu. Župan pojasni, da sta ta dva tujca, ki sta bila že ponovno izgnana iz mesta ter predana pristojnim občinam, vendar pa se vedno zopet vrnejo. Mestna občina mariborska skrbi za vse svoje reveže.

V smislu pravilnika k zakonu za pobijanje draginje mora občina sestaviti aprovizacijski odbor, ki naj skupno s policijsko oblastjo izvršuje določbe zakona. Sklene se, da se imenuje v ta odbor zastopnike javnih nameščenec, delavstva, obrtnikov in trgovcev. Obč. odb. Weigl (JDS) predlaga, naj se imenujeta v ta odbor dva trgovca in sicer eden za specerijsko, drugi pa za manufakturno stroko.

Davek na nezidane stavbene parcele.

Da se stopi raznim špekulantom s stavbenimi parcelami na prste, se sklene obdačiti s 1. novembrom t. l. vse nezidane parcele v območju mestne občine. Davek znaša 5% cenilne vrednosti dotične parcele in se pri parcelah v izmeri nad 2000 m² stopnjuje pri vsakih 1000 m² za ¼%. Davka oproščene so samo one parcele, ki služijo za vrte, prehode in projektirane ceste in ulice. Če parcelo proda, jo mora kupec tekom enega leta zazidati, v nasprotnem slučaju se davek podvoji in stopnjuje do 20% cenilne vrednosti. Ocenitev parcele izvrši posebna komisija. Dr. Jerovšek (SLS) se zdi predlaganih 5% preste tudi vse one parcele, ki služijo kot skladišča ali obratovališča. Dr. Jerovšek (SLS) se zdi predlaganih 5% previsoko ter predlaga naj se zniža davek na 2%, češ, da bodo cene vsled dvigovanja naše valute padle in se bo tudi stavbni material pocenil. Ne gre, da bi se nalagali davkoplačevalcem tako ogromni davki. Obdačilo se je že vino, cehe v gostilni itd. Treba je prej proračunati, koliko rabimo in potem se le odmeriti davek. Dr. Sernec predlaga, naj se obdači tudi one stare podrtije na

prometnih krajih, kakor n. pr. na Glavnem trgu, Aleksandrovi cesti in drugod, kjer so med visokimi stavbami male, stare koče, s katerimi se tudi nerasmo špekulira. Pri ocenitvi naj se komisija ozira na lego parcel. Parcele zunaj mesta naj se ocenijo nižje, kakor one v sredini mesta. Obč. odb. Bahun (SSJ) je zavračal predlog dr. Jerovškega, češ, da bo ta davek zadal tudi družbo za stavbo magdalenske cerkve, ki ima lepe stavbene parcele, s katerimi tudi špekulira in sama čaka, da cene narastejo. (Medklici: SLS, sanjarija! neumnost! bahunovina!) Stanovanjska statistika, ki se je naložila v svrhu odmere stanovanjskega davka, je natančno pokazala, (medklici: silno natančna statistika!) da rabimo še krog 200 stanovanj. Če nihče ne zida, mora občina skrbeti za to, za kar drugi ne skrbijo. Ko se je lotil poglavja o demagogiji, je nastal v dvorani pravcati kraval. (Medklici: Vi ste največji demagog! To je Vaša moka!)

Med socialisti in klerikalci je nastalo hudo prerekanje, pri čemur sta se najbolj odlikovala Bahun in Zebot. Župan je z zvoncec zaključil to zanimivo poglavje o klerikalno-socialistični demagogiji.

Obč. odb. Slanovec (SSJ) je povdarjal, da ta davek ni nič novega, ker je v Ljubljani in drugod že davno uveden. SLS-arji so bili pri razpravi v odseku enodušno za ta davek in ne razume, zakaj se sedaj protivijo. Listi po pravici pišejo, da v občinskem svetu prazno slamo mlatimo. (Medklici: lepo priznanje!) Podžupan Roglič (NSS) pojasnjuje, da bi bila lani rabila občina za zidanje stanovanjskih hiš 50 milijonov. Med tem so šle cene navzgor in jasno je, da bo sedaj treba mnogo več. Zato naj se dohodki iz tega davka uporabijo izključno v stavbene svrhe. Komisija pa naj se pri ocenitvi parcel ravnja po direktivah občinskega sveta. — Dr. Sernec (JDS) je mnenja, naj se obdrži občina glede uporabe teh dohodkov proste roke, besedilo naj se spremeni tako, da se uporabijo ti dohodki predvsem ne pa izključno za stavbene svrhe. Sprejeto.

Dr. Leskovar (SLS) predlaga, naj se zviša davek tudi onim lastnikom parcel, ki svojih parcel nočejo prodati, tudi če se jim ponudi cenilna vrednost, od 5 na 20%. Tu pa so se SLS-arji med sabo okregali. Dr. Jerovšek je bil proti temu predlogu, češ, da posestnik lahko tudi sam rabi parcelo, četudi sedaj ne zida. Po dolgotrajni debati je bil končno sprejet 5% davek, kakor ga je predlagal odsek z dodatkom dr. Serneca.

FINANČNO GOSPODARSKI ODSEK.

Davek na vino in pivo.

Za kritje poviška prejemkov mestnih uslužbencev in vpokojencev je potrebno 900.000 Din. Finančno gospodarski odsek predlaga naklado na vino v znesku 1 din. na liter. Dr. Jerovšek je proti davku na vino, ker je to nesocialno. (medklici: oho!) Vino je že dovolj obdačeno. Novi davek bo zopet povišal cene in vino se ne bo moglo prodati (medklici: glejte sveto vojsko!) Naj se obdači pivo. Podžupan Roglič je za vsak davek na pivo, ki se ga pri nas kljub visokim cenam in davkom največ spiše. Čim bolj se bo vino obdačilo, tembolj se bo omejilo pijančevanje in marsikak delavec si bo prihranil svoje težko pridelane pare. Bahun zavrača očitke, da delavstvo ničnuje. (medklici: pogledite Limbuš! kdo je po sobotah in nedeljah najbolj pijan!) Predlaga, naj se zviša doklada na vino za 1.20; če vlada tega ne odobri, naj se uvede 2 K naklade pri litru vina. Slanovec predlaga tudi na pivo 1 K naklade. Proti glasom klerikalcev je bil davek na vino in pivo sprejet.

Zvišanje prejemkov mestnih uslužbencev.

V zadnji seji je bil sprejet predlog prof. Rostoharja, da se mestnim uslužbencem provizijsno izplača za mesec oktober 50% draginjskih doklad. To pa se ni izvršilo, ker ni bilo potrebnega denarja.

Vsi predlogi glede zvišanja prijemkov mestnega uslužbenca so bili enoglasno za povišanje. Prof. Rostohar je predlagal, naj se zvišajo vsi prijemki za 50%. Če pa se osnovne plače ne zvišajo, naj se zvišajo draginjske doklade

za 70%. Dr. Sernec je opozarjal na to, da mora občinski svet skrbeti predvsem za občinsko gospodarstvo in ne gre, da bi se denar kar tako razmetaval, posebno pa še, ker se niti ne vemo, ali bo vlada sploh odobrila davek, ki ga predlagamo za kritje teh izdatkov. Zato predlaga, da se zvišajo draginjske doklade za 50%. Ko pa izide službena pragmatika za državne uradnike, se bodo pa plače mestnih službencev itak definitivno uredile. S tem predlogom soglašajo tudi dr. Leskovar (SLS). Sklene se, da se vsem mestnim uslužbencem in vpokojencem povišajo s 1. okt. draginjske doklade za 50%.

Olepševalnemu društvu se na njegovo prošnjo dovoli 1 vagon premoga. Prošnji invalida Frangeša za podporo se ugodi. Sklene se ustanovitev preizkuševalne postaje za vodomere in se v to svrhu votira 10.000 Din. Mestnim slugam-raznašalcem se dovoli za enkrat po 1 par čevljev. — Akad. slikarju Fran Stiplovškemu se dovoli za letos 1000 din. podpore, za bodoče leto pa se postavi v proračun za te svrhe primerna vsota. — Tržnemu revizorju se dovoli povračilo zdravniških stroškov v znesku 500 din.

Pogrebni odsek.

Postreškom se dovoli zvišanje pristojbin za straženje mrličev. Kočijašem pogrebnega zavoda se povišajo plače za 50%.

Zvišanje pogrebne.

V svrhu kritja naraščajočih stroškov se zvišajo vse pogrebne pristojbine in sicer: pokopališka taksa: I. razr. na 250 din., II. 200 din., III. 100 din., IV. 50 din., V. 25 din., otroški 20 in 10 din., grobovi: na 20, 50, 250 in 1.500 din.; pogrebi: gala na 4.600 din., I. razr. 3000 din., II. 1800 din., III. 1300 din., IV. 850 din., V. 550 din., VI. 400, VII. 250 din. Dr. Sernec predlaga, naj bi se zadnji razredi od III. do VII. ne povišali, ker so pogrebi itak že predragi. Predlog pa je bil zavrnjen, češ, da je pogrebni zavod pasiven.

Mariborske vesti.

Maribor, 21. oktobra 1922.

m Himen. Dne 15. t. m. se je poročila v Grubišnem polju gđ. Marica Volavšekova, poštna uradnica v Mariboru z g. Ivanom Maraškom, trgovcem v Velikih Zdencih! Mlademu parčku obilo sreče!

m Naredbe za pobijanje draginje ne poznajo naši socialistični mestni očetje, zato si od nje in občinskega aprovizacijskega odbora ne obetajo mnogo. Vsakdo pa ve, da ravno ti odbori lahko v veliki in največji meri pripomorejo k pobijanju draginje. Kako izborni pobija občina draginjo v Zagrebu in drugod. Toda tam delajo in ne uganjajo samo demagogije na račun volilcev. Obč. svet. Bahun je v svojem govoru pokazal, da ne pozna naredbe za pobijanje draginje, kljub temu pa je moral seveda udrihati po njej po svoji demagoški navadi. Huduje se, da je vlada ukinila obč. sodišča, menda je že pozabil, da so vsi socialisti glasovali za to, da se ta sodišča ukinejo. Kljub temu pa bi bila občina lahko mnogo storila za omiljenje draginje tudi brez teh sodišč, če bi bila hotela. Toda to je zopet druga stvar. Glavno je, nič delati, uganjati demagogijo in udrihati po vladi.

Dnevno sveže čajno maslo

fino garniran lipavski sir, mleko, kravji sir, jajca, delikatese, pecivo, jabolka, krompir, dobra vina v steklenicah, ter sladki jabolčnik in hruskovec priporoča Fani Jakolič, Jenkova ul. 6 2012 4-1

POZOR!

Zimske in športne obleke, raglane, površnike, damske kostume in plače izdeluje najceneje in po najmodernejšem kroju **Domink Fabjančič** Jurčičeva ulica 5/I. 2050

Gonilni jermenji iz najboljšega usnja, v vseh idejih širinah takoj dobavne pri Iv. Kravos, Aleksandrova c. 13, telefon interurban 207 10-1868

m Zanimivo poglavje o demagogiji je našel na včerajšnji seji g. Bahun, kar je dovedlo do hudega spora med klerikalci in socialisti in se je poznalo tudi pri poznejšem glasovanju. Dr. Jerovšek je udrihal po demagogiji socialistov, odpeval pa mu je prvak socialističnih demagogov Bahun. Obema je sekundiral v lepem tenorju Zebot. Sem in tja so letele psovke, neprizadeti pa so si od smeha bili po kolenih. Bratska ljubezen med socialisti in klerikalci gre vedno bolj narazen. Zanimivo pa je, da hočejo največji demagogi pobijati demagogijo, na drugi strani pa socialistični odbornik Slanovec sam priznava, da občinski svet v svojih dolgotrajnih sejah mlati prazno slamo, do pozitivnega dela pa ne pride.

m 3 milijonov litrov vina se popije na leto v Mariboru, to je krog 300 litrov na osebo. K temu pride pa še seveda ravnotoliko piva in primerna količina žganja in drugih opojnih pijač. G. župan je smatral pri včerajšnji seji za potrebno, javno konstatirati, da ni res, da je Maribor mesto pijančkov, češ, da se ne spije več kakor drugod. To morda res, vendar pa številke same povedo jasno dovolj, da se spije v Mariboru ogromno mnogo. Če računamo liter vina po 40 K, pivo po 20 K, je to 180 milijonov kron na leto. Koliko koristnega bi se lahko ustvarilo s tem denarjem, ki se izda samo za nesrečni alkohol.

m Ventilacija v mestni dvorani bila res že nujno potrebna. To čutiljo menda tudi mestni očetje-nekadilci pri občinskih sejah. Odpiranje oken med sejami je po zimi nemogoče, druge ventilacije pa dvorana nima. Mislimo da bi bilo v interesu vseh, da se čim prej uvede v mestno upravo primerna in zadostna ventilacija.

m Razlika med Mariborom in Zagrebom. Iz krogov poznavalcev tržnih razmer Zagreba in Maribora se nam poroča: »Tabor« od srede se čudi, da se naše gostilne nič ne brigajo za padanje cen, oziroma, da se tudi naše oblasti prav nič zato ne zmenijo. Rešitev npr. ganke večje draginje v Mariboru kot v Zagrebu, je čisto lokalna. Zagreb se že od vsega početka ni dosti zmenil za tokozvano uradno pobijanje draginje. Zagreb je hodil in hodi svojo samostojno pot. Zagrebška občina, čeprav sicer v še bolj desolantnih razmerah kot je naša, se je vendar vedno zavzela, da more le z lastno močjo, to je z lastno aprovizacijo uspešno kljubovati in zadostovati val vseobče draginje. Zagrebčanov ni prav nič strašil prvi povojni fiasco v lastni aprovizaciji, ker v takratnih nezdravih razmerah ni moglo biti drugače. Iz tedanjih zmoči in napak se je Zagreb kaj naučil, jih je skušal popraviti in odpraviti. Nasprotno se je Maribor v svoji strankarski strasti naravnost škodoželjno zajedel v napake povojne mestne aprovizacije namesto, da bi bil skušal tedanje napake med seboj iznesti, se je vrglo na veliki zvon, se jih je izrabilo kot strahilo pred izboljšanim poskusom, da ta ko pokrije svojo — lenobo. Zagreb je svojo lastno aprovizacijo vzpostavil na solidna tla, postal je na svoji zemlji produktiven in znal si je ob pravem času nabaviti onih produktov, ki so za preživljenje najbolj potrebni, da je ne tako realni podlagi mogel zadržati in vplivati na podraževanje špekulativnih cen. Za kurjavo na pr. je Zagreb prišel skrbeti že sredi poletja. Sie

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti **PALMA**

Kdaj slišali v mariborskem občinskem svetu, da bi se bil kdo brigal za to vprašanje? Ima pa pri tem lastnem komunalnem gospodarstvu Zagreb še nekaj dobrega, česar v Mariboru tako pogrešamo: roko v roko sodelovanje mestne občine, mestne aprovizacije z državno policijo. Niste čitali te dni, kako so se specialisti pri zasledovanju podraževalcev cen mesece trudili, da prišli na sled veliki korupciji pri podražanju lesa in kuriva. Brez pardona je policija zagrabila čifuta Arnolda Hermana, ki je znal od 3600 K za vagon lesa ceno naviti na 13.000 K. Z njim vred so prijeli še celo vrsto drugih sleparjev. Kdaj se je pri nas komu takih pijavk stopilo na prste? Kdaj se pri nas take stvari razpravljajo javno? Pri nas, če se že koga prime, mora ostati vse v aklih. Pri delu vsaka oblast zase, tam delajo vzajemno. Podražanje pri nas je nastalo, odkar je policija prevzela eksekutivno za pobijanje dražnje in odkar je mestna občina pričela na ta prenos eksekutivne se izgovarjati, sama pa nič ustvarjati tudi tam, kjer bi morala (mesarji, klavnice, tržnice nadzorstvo). Če se pri nas kakemu kavararju, gostilničarju, brivcu itd. zljubi naviti cene, skliče svoje tovariše v gostilno in tam pri dobri kapljici se sklepajo nove cene brez vprašanja kakšne oblasti in ne da bi se kakšna oblast naj naknadno pobrigala, ali je podražanje opravičeno ali ne. Pri nas gospodari vsak nad celim mestom in nad vsemi oblastmi. V Zagrebu? Ne čitate ravno te dni zopet, kako so morali vsi lastniki javnih lokalov predložiti mestni aprovizaciji svoje cenike, da jih mestna aprovizacija preštudira, revimista in maksimira. Kje bi bil spekulativni in lahkoživni Zagreb danes s svojimi cenami, če ne bi imel pod seboj zavornice in nad seboj sistematične kontrole od strani mestne občine in državne policije? Žalostno spridevalo o svoji zmožnosti si izpostavlja Maribor pred širšo javnostjo, ako ni sposoben saj v malem posnemati, kar drugi drugod ustvarjajo v velikem.

m Prejšnji hotel »Union« je končno veljavno likvidiran. Poslopje, je, kakor znano, kupila Ljub. kreditna banka, da preuredi prostore za stanovanja svojim namesčencem, vse premičnine prejšnjega hotela pa se bodo razprodale na javni licitaciji, ki se vrši dne 2., 3. in 4. novembra t. l. v veliki grajski dvorani, v I. nadstropju. (Glej tudi našnji zadnji oglas.)

m Vojaška godba. Uprava mariborske vojske muzike razglasa, da znaša pristojbina za sodelovanje vojaške godbe pri zasebnih prireditvah, kakor plesih, zabavah itd. za vsakega godbenika brez hrane 40 dinarjev, s hrano v naturi pa 30 dinarjev. Prošnje morajo biti kolkovane s 3. din. kolkom.

m Program koncerta marib. voj. muzike v mestnem parku v nedeljo dne 22. t. m. 1922. od 11. do 12. ure predpoldne: 1. Majer: »Vrabske Divizije«, koračnica; 2. Ružič: »Hrvatska Overture«; 3. F. Dvorak: »Vltavski glasi«, valček; 4. Muhvič: »Od Triglava do Balkana«, potpourri; 5. Verdi: »Fantazija iz Opere: Aida«; 6. Pokorny: »Koračnice Divizije«, koračnica.

m Ker se vrednostna licitacija vrši že 8. nov. t. l., opozarjamo na tozadevni oglas v oglasnem delu.

m Razstavljanje živil pred trgovinami. Mestni magistrat razglasa: Mestni svet je v svoji seji dne 14. 7. 1922 sklenil: 1. Razstavljanje živil pred trgovinami, med vratni ali na prostori, kjer se lahko zaprašijo, je prepovedano in se smejo samo pod steklom v omarih razstavljati. 2. Branjeve na trgu ali drugih javnih prostorih morajo imeti živila pokrita z organtinom. 3. Prodaja karbida in drugih predmetov se ima vršiti ločeno od živil. Prestopki tega sklepa se kaznujejo v smislu § 66 občinskega reda z globo od 1000 din. Zupan Grčar s. r.

m Vojui oškodovanci. Ker se je vzlic nujnemu pozivu v svrhu izpolnitve že izpolnjenih obrazcev v vojni škodi dosedaj zelo malo oglasilo, opozarjamo, da to store čimprej in se zglase v restavraciji Maribor od 4. do 5. ure popoldne, ker se na posamezne zamudnika ne bo oziralo.

m Kavarna Žigart. Dnevno koncert brez povišanja cen.

m Kruh cenejši. Zadruga pekov za Maribor in okolico naznanja vsem odjemalcem, da je kruh od ponedeljka dne 23. t. m. za 2 kroni pri kg cenejši; torej stane 1 kg belega kruha 26 K, 1 kg črnega pa 22 K.

m Koncert Brandl-Pelikanove. Kakor se nam poroča, bodo na programu koncerta naše domače umetnice sledeči komponisti: Dvorak, Kreisler, Mascagni, Paganini, Schenker, Richard Strauss in Verdi. Natančnejši spored objavimo pravočasno. Predprodaja vstopnic pri Höferju v Solski ulici in Zlati Brišnikovi v Slovenski ulici.

m Winterri, znani eksperimentalni psiholog, priredi, kakor smo že poročali, v torek, 24. t. m. ob 8. uri zvečer predstavo v Götzovi dvorani. Predstava bo brezdvomno zelo zanimiva. Predprodaja vstopnic pri Höferju in Zlati Brišnikovi.

m Za Jugoslovensko Matico se je nabralo v »Dalmatinski kleti« ozir. restavraciji »Maribor« 200 K. Darovali so: gostilničar Lojze Bratož 40 K, Amalija Bratož 40 K, Franjo Rupnik 40 K, France Stajer, 40 K in Franjo Ortan 40 K. Požrtvovalnemu gostilničarju, ki je že ponovno pokazal svoje domoljubje, kakor vsem darovalcem, izrekamo najiskrenejšo zahvalo, vsem rodoljubom pa priporočamo to gostilno. (Blagajnika J. M. prosimo, da dvigne denar v našem uredništvu.

m Osrednje društvo trg. nast. kraj. skup. Maribor sklicuje v petek dne 27. t. m. točno ob 1/8. uri zvečer v rest. Halbwidl zborovanje za vse trgovske, spedijske in privatne namesčence. Na dnevnem redu je nova kolektivna pogodba in slučajnosti. V vašem lastnem interesu je, da se zborovanja sigurne vdeležite, na katerem se bode razpravljalo o ravnomar odobreni kolektivni pogodbi in da se osebno poučite, kakšne ugodnosti vam ista nudi.

m Prijave inozemskih delavcev. V skladu z določili § 103. zakona o zaščiti delavcev z dne 28. febr. 1922 šte. 211, Ur. list z dne 13. 7. 1922. 74 se pozivljajo vsi trgovci, obrtniki in drugi delodajalci, kateri imajo zaposlene inozemske delavce, da predložijo do 28. okt. 1922 seznam istih podpisaniemu policijskemu komisariatu, soba št. 9. — Seznami morajo vsebovati: 1. ime in priimek, 2. starost, 3. pristojnost, 4. čin zaposlenosti, 5. sedanje bivališče in 6. koliko časa je delavec tam zaposlen. Prestopki se bodo v smislu obstoječih predpisov strogo kaznovali.

m Izguba denarja. Viničar Janez Kranjc je zgubil na potu med Vojaško realko (podoficirsko šolo) Frankopansko cesto, Kralja Petra trg, Gosposko ulico, Jurčičevo ulico, Grajski trg, svojo delavsko knjižico, v kateri je imel znesek 1.200 K denarja. Pošteni najditelj naj odda knjižnico s denarjem pri policiji.

m Kavarna Beograd. Dnevno koncert brez povišanja cen.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sobota, 21. okt. »Namišljeni bolnik«, ab. A.
Nedelja, 22. okt. Namišljeni bolnik, izv. ab.
Ponedeljek, 23. okt. Zaprti.
Torek, 24. okt. Ilirci, izv. premijera.

Repertoire. Opozarjamo gg. abonente in cenj. občinstvo, da se ne vrši v torek, 24. okt. »Satan v ženski« za ab. C, kakor je bilo včeraj označeno, paž pa se vprizori v torek, 24. okt. znamenita Lunačkova drama »Ilirci«, izv. ab.

»Ilirci«. V torek, dne 24. okt. se vprizori »Ilirci«, drama v treh dejanjih, spisal Lunaček. Drama se dogaja za časa Bachovega absolutizma l. 1845. Prvič so vprizorili to dramo v Zagrebu po prevrhu in sicer z velikim uspehom. Dramo prevaja krepak narodni duh, zato bo to delo nedvomno ostalo stalno na repertoarju jugoslovanskih gledališč.

Sprememba repertoarja. Vsled obolenosti enega člana, se vprizori v nede-

ljo, dne 22. okt. mesto »Barona Trenka« »Namišljeni bolnik« izv. ab. »Namišljeni bolnik« je sijajna Molierejeva komedija, ki je žela ob premijeri obilo smeha. Namišljeni bolnik je stalno na repertoarju vseh gledališč.

Pocet predstav. Ker sta abonementa A in B letos tako napolnjena, da je pri abonement-predstavah težko dobiti boljši prostor, priporočamo cenjenemu občinstvu, da si vsako predstavo čimprej ogleda izv. abonementa.

Nemir v gledališču. Opetovano smo že opozarjali, da naj stariši ne puščajo svojih malih v gledališče, ker poslednji s svojim kričanjem vznemirjajo igralce in občinstvo, ki je opravičeno ogorčeno nad takimi »ekstemporik«. Zato smo primorani odrediti sledeče: V slučaju, da se to zopet zgodi, bo dotični biliet opozoril »nedostojneža«, ki ima brezpogojno zapustiti gledališče.

Sokolstvo.

o Sokol v Studencih vabi vse svoje člane in prijatelje na predavanje br. Pivka, ki se vrši v soboto dne 21. okt. zvečer v Sokolskem domu. Pridite mnogoštevilno. Zdravo!

o Sokolske prireditve v letošnji zimski sezoni. Pri zadnji seji je sklenil odbor Sokolskega društva v Mariboru sledeče prireditve: 4. nov družinski večer, 5. dec. Miklavžev večer in na pustno soboto maskerado. Druga narodna društva se naj blagovolijo na to ozirati. Odbor.

o Stavbno zemljišče na prodaj. Jugoslovenski Sokolski Savez proda celo zemljišče v Ljubljani ob Linhartovi ulici, kjer je stalo telovadišče. Prodajo se tudi posamezne parcele. Reflektanti dobe potrebne informacije v pisarni Jugoslovanskega Sokolskega Saveza, Narodni dom.

o Jugoslovenski Sokolski Savez ima na prodaj večje število državnih zastav razne velikosti. Isto tako ima na prodaj razne lončene posode (vrčke), na katere opozarjamo zlasti naša društva. Potrebne informacije se dobe v Savezu.

o Glavna skupščina Jugoslovanskega Sokolskega Saveza se vrši v nedeljo dne 29. oktobra v Zagrebu. Dne 28. okt. se vrši isto tam seja prednjačkoga odbora Saveza in zvečer zaupni sestanek delegatov.

Sport.

: Celovski Atletiki — Maribor. — Sportno publiko opozarjamo ponovno na tekmo 22. okt. t. j. v nedeljo ob 3. uri popoldne. Vsled zboljšanega vremena se bo vršila tekma na zelo ugodnem terenu.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu 19. okt.: pšenica: bačka 330, sremska 332, ječmen: bački 260, sremski 265; oves: bački 237, sremski 240; koruza bačka 275, sremska 278; fižolj: (novi) beli 313, pisani 305; moka: (z vrečo) št. 0 bačka 495, za kuhlo 475; krušna št. 6 — 425; otrobi: pšenični 140; mast

svinjska ab Bačka 28; zelje: glavna: to bačko 80; orehi: bosanski 500; čebula 290. Tendencia: nestalna.

gObtok papirnatega denarja. Narodne banke naše države je znašal glasom izkaza z dne 8. oktobra t. l. 5.236 milijonov 671.600 dinarjev ter je v času od 1. do 8. t. m. narastel za 15.039.575 dinarjev. Istočasno se je znižala metalna podlaga za 24.402.531 din. na 435.937.042 dinarjev. Novih posojil se je dovolilo 32.610.757 din., tako, da znaša skupni znesek posojil 1.558.513.829 din.

g Veliki sejem v Kijevu. Kakor javlja »Ekonomika Ziznj«, so sklenili kijevski gospodarski krogi, podžgani po uspehu sejma v Nižujem Novgorodu, da 5. febr. 1923. otvorijo vzorčni sejem v Kijevu. Ti sejmji v Kijevu so bili nekoč med največjimi v Rusiji s prometom od mnogo milijonov ylatih rubljev.

g Trgovina z južnim sadjem v Italiji vedno bolj propada. Prvi občuten udarec so ji zadele prohibitivne naredbe in uvozne carine ameriške vlade, ki krije svoje potrebe v Kaliforniji. Drug udarec so velike valutne razlike v Evropi, kjer sta bili Rusija in Nemčija največji odjemalec italijanskega južnega sadja. Rusija sedaj sploh ne prihaja več v poštev, v Nemčiji je južno sadje proglašeno za luksus, Francija pa kupuje na Španskem. Zato italijanska trgovina vedno bolj propada. Izvoz je padel na prav nezmatne količine, domače zaloge pa so vse prenapolnjene.

Objave.

§ Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« ima odborovo sejo, katere se lahko udeležijo tudi člani dne 23. okt. ob 1/20. uri v klubskih prostorih gostilne »Kolo«, Koroska cesta 3. Odbor.

§ Nemška stenografija se rabi v mnogih obratih poleg slovenske. Praktična uporaba obeh stenografij hkrati pa je skoraj onemogočena, ker si nasprotujeta v bistvu, to je v vokalizaciji in nekaterih znakih. Zato je priredil podpisani enostavljeno nemško stenogr. za one, ki že poznajo slovenski sistem. Vsakdo lahko stenografira potem v obeh jezikih, ker je iz nemške stenografije vse odstranjeno, kar nasprotuje pravilom slov. stenografije. — Kdor že obvlada slov. st. in se hoče še priučiti nemški, se naj oglasi: dnevno od 1/2 do 2 pri učitelju stenografije R. Rakušu, Aškerčeva ul. 3, pritr.

§ Osrednje društvo natakarev, hotelskih, kavarinskih in gostilniških uslužbencev za Slovenijo v Mariboru. Tovariši! V svrhu obstoja naše strokovne organizacije priredimo dne 23. t. m. ob 24. uri v restavraciji Maribor (vhod glavna vrata) glavni shod vseh natakarev in natakarev. Pozivljamo vse tovariše in tovarišice da se polnoštevilno udeležijo tega zborovanja v svrhu zboljšanja našega položaja. — Dnevni red: 1. Volitev odbora, 2. Splošnost. — Odbor.

PATRIA

Veterinarska uprava

Brzjavlj:

PATRIASERUM SUBOTICA

Državna kontrola

Telefon:

SUBOTICA 60 - BEOGRAD 753

ZAVOD ZA PROIZVAJANJE SERUMOV BEOGRAD-SUBOTICA

PRVI DOMACI PROIZVOD

ki proizvaja in razpošilja zaščitno in zdravilno cepilo in serum v vsaki količini in vedno v svežem stanju zoper sledeče bolezni: BEDRENICA (VRANIČNI PRISAD), SVINJSKA KUGA, SVINJSKI VRBANAC (RDEČICA), SVINJSKA SEPTIKEMIJA (ZARAZA), KOLERA PERUTNINE, ŽDREBEČAK (SMOLIKA), EPIDEMIČNI POBACAJ (POMETAVANJE), PETEHIJALNA GROZNICA I. T. D.

Proizvajamo nadalje MURINO za pokončavanje miši in RATINO za pokončavanje podgan.

Brezplačno stavljanje diagnoze Brezplačne strokovne informacije

PROSTOVOLJNA PRODAJA!

Radi opustitve hotela „Union“ se bo v veliki grajski dvorani, vhod iz Grajske ulice, I. nadst., dne 2., 3. in 4. novembra t. l. vršila prostovoljna prodaja vseh bivših hotelskih premičnin in sicer se bodo prodajale cele spalnice v baročnem slogu, poltirane spalnice, posamezne postelje, odeje, koce, zavese, pernice, zglavniki, otomani, stoli, mize, nizke omare s predali, nočne omarice, obešala, umivalne garniture in druga porcelanska posoda, steklenice, kozarci itd. Ker so izključne cene določene izredno nizko, bo vsakemu interesentu omogočeno, da si za majhno ceno nabavi, kar potrebuje.

2-1

2040

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

(74)

2.
Tačas, ko je ob sindikatsko poslopje butal vrišč, se je Allan posvetoval s S. Woolfom in z Rasmussenom, drugim ravnateljem sindikatskega denarstva. Denarstveni položaj sindikata ni bil nikakor ne vznemirjajoč, a tudi ne zadovoljiv. Za bližnji januar je bil pripravljen drugi milijardni zajem. Spricho nastalih razmer nanj kajpada ni bilo misliti. Nihče ne bi podpisal ni centa!

Bobnenje od eksplozije v ameriškem južnem rovu in vrišč od stavke sta odmevala po vseh borzah na svetu. Vrednostnim papirjem so cene v malo dneh zdrknile za dvajset in pet odstotkov navzdol, zakaj vsakdo se je hotel teh papirjev čim prej iznebiti in nikdo se ne bi rad ž njimi opekel. Osem dni po katastrofi se je zdelo, da se polom ne bo dal preprečiti. Toda S. Woolf je majavo orjaško stavbo sindikatskega denarstva z obupnim trudom podprl — pa je spet stala! Pričaral je pred javnost zamamljivo bilanco, podkupil neštete borzne izvestitelje ter zasul novine starega in novega sveta s pomirjevalnimi komunikacijami.

Vrednostnim papirjem so bile cene zavrte, so bile utrine. In S. Woolf je začel morilno bitvo, da jih obrzi in polagoma zopet pomakne navzgor. V svoji pisarni v desetem nadstropju builginga je snoval izvedbo te borbe z zagrizeno energijo, prhajoč in hropunjač kakor nilski konj.

Medtem ko je druhal spodaj vreščala, je Allan podpiral svoje predloge. Plasti kalija in železne rude, na katere je zadel »tolsti Müller«, naj se izkoristijo, električna energija silovnic unovči, submarini nesrečne tokave izpravi; izvidno vrtanje je pokazalo, da leži povprek deset metrov na debelo — torej inovina, da je kaj! S. Woolf je Pittsburg Smelting and Refining Co. že predložil pogodbe. Company naj bi rudi lomila, sindikat bi jih izpravljal na površje. Za to je zahteval S. Woolf 60 odstotkov od čistega dobička. Company prav dobro ve, da je sindikat »hard up«, in je ponudila 30 odstotkov, a S. Woolf se je zarotil, da se rajši da živega zazidati, nego bi pristal na tako nesramnost. Obrnil se je prav precej do »American Smeltersov« in Pittsburg Co. se je vrnila in je ponudila 40 odstotkov. (Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

MAR-STAN

Išče stavbeno parcelo v obljudenem kraju na periferiji mesta za postavitev paviljona, približno 100 m².

MAR-STAN

Ima na ponudbo več hiš za prezidavo novih stanovanj in lokalov. V Splanarski ul. 7 je hiša, ki se da takoj preurediti za podstrešno stanovanje ali pa celo poslopje preurediti za stanovanja in obratne lokale. Ponudbe na Mar-Stan posredovalnica za preskrbo novih stanovanj in lokalov Maribor, Rotovski trg 1. 2046

Pristopajte
k Jugoslovnski
Matici.

BERSON

Gumijevi podpetniki
in
podplati

Dobiva se v vseh boljših trgovinah usnja in na debelo pri:
BERSON-KAČUK D. D. Zagreb, Wilsonov trg 7.
1986 8-2

Velika zaloga klobukov

za gospode in dečke lastnega izdelka. V popravilo se sprejema vseh vrst klobukov za gospode in dame najvnejšje oblike.
Najnižja cena. 2057

ANTON AUER, delavnica klobukov, Maribor Tržaška c. 20.

Mestno električno podjetje

sprejme

prostovodne in in-
stalacijske monterje

Prijavi naj se pri Mestnem električnem podjetju, Jurčičeva ulica 8/I. 2058

Dražba lova!

Lovska pravica krajevne občine Podova se da potom javne dražbe do 30. junija 1928 v zakup. Dražba se vrši v petek dne 3. novembra t. l. ob 10. uri pri okrajnem glavarstvu v Mariboru v sobi šte. 11/I. 2045

Mala oznanila.

Izvešana samostojna knjigovodkinja se išče za takor. Naslov: Postni predal št. 18, Maribor. 2014 3-1

Higijenična brivnica se vsem priporoča. P. Površina postrežba Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Pisalne stroje, nove in rabljene, dobavlja American Import Company, Maribor, Koroška c. 24. 1858

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke plača najbolje tvrdka Sirc-Rant, Kranj, telef. int. št. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo siadkor, riž, olje, kavo itd. Presim za ponudbe gob z vzorci. 1403

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 3

Trgovina z mešanim blagom, na prometnem kraju blizu Maribora, se takoj odda v najem. Naslov pove uprava „Tabora“. 2026 2-2

Premog prve in druge vrste, bukova drva na vozove in drobne, dostavlja na dom po nizki ceni Lippert, Tattenbachova ulica 13. 2015 3-2

Perzijska preproga, plišasta garnitura, antični samovar za kavo in trikot-jopca nova, na prodaj. Naslov pove uprava. 2039

Iščem posojilo 120.000 K proti dobrem zavarovanju in obrestovanju. Ponudbe na upravo pod „Mariborčan 1895“ 2033

Suknja za častnike (Waffenrock) in dobro ohranjena kožuhasta podloga se ceno proda. Pogleda se lahko pri Lopan, Majstrova 17. 2032

Lepa kuhinjska soba v bližini kolodvora se zamenja za kuhinjo in sobo. Naslov pove uprava. 2031

Špeditijski činovnik sa malom obitelji traži sobu praznu ili meblirano, sa kuhinjom ili uporabom iste. Uzima i sobu sa šparherdom. Plati do 2000 K. Poblize, Gosposka ul. 5. (Novosel in dr.) 2049

Zamenja se krojaška obrt v Ljubljani na glavnem kraju mesta z drugo v kakem večjem mestu Jugoslavije. Eventuelno se tudi proda. 2051

Krojaški večletni mojster izučen v inozemstvu v prvih mestih Evrope želi vstopiti kot družabnik ali vodja večje krojaške obrti in konfekcije v kako večje mesto Jugoslavije, ali kot vodja v kako večjo konfekcijsko tovarno, ali kot dužabnik z osebo, ki bi se rada samostojno etablirala v večjem mestu Jugoslavije. Ponudbe na oglašni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15. 2053

9 tednov star prešiček lepe pasme se takoj proda. Pop. Ribiška ul. št. 2/I. nad. 2044

Naznanjam cenj. daman, da izvršujem moderne obleke po najnovjšem kroju in primernih cenah. Šivilja Kranjc, Slomškov trg št. 3. 2043

Išče se dobrobrstna red-bina brez otrok, ki bi sprejela 16 mesečno deklico za svojo ali pa na oskrbo proti mali odškodnini. Naslov pove uprava. 2037

Na prodaj: Jedlno erodje, krožniki, kuhinjska posoda, kozarci vseh vrst itd. Ruska cesta 45, prtilice, vrata št. 2. 1993 4-4

Za gostilne! Prodajam ledu, omare, točilno mizo, kredenco, 5 okroglih miz, 80 stolar, obešala in nekaj steklenice, vse v najboljšem stanju, za ceno 16.000 K. Ponudbe na: Hochmüller, Maribor, Stritarjeva ulica 5. 2084

Ločena gespa, gospodinjstvo in trgovsko izobražena, želi službe, najraje pri boljšem samostojnem gospodu v Mariboru. Mesto plače želi sobo za pohišto. Naslov pri hišniku Razlagova ul. 13. 2048

Na prodaj: Velika kredenca, tudi za gostilno porabna, stolice 45 D, omare 390 D, umivalnik z ploščo 540 D, pregrinjala za postelje a 70 D, pisalna miza 150 D, zastorji kos 60 D, kompletna polirana spalna garnitura z matraci 3000 D. Vpraša se: Rotovski trg 8, I. nadst., levo. 2056

Prazni vinski sodi. Ako more kdo za dobo par tednov posoditi (proti odškodnini) vinske sode, ki bi držali skupno do 1000 l, naj to javi pod „Vinski sodi“ s pogoji na upravo lista. 3-2

OTVORITEV!

Spedicija F. Klippstätter, Maribor

Milnska ulica 6.

Telefon 125. Brzojavni naslov: Spedkl/pp

Ocarinjenje, reekspedicija, spremljanje, vskladiščenje, prevažanje. Solidna postrežba vsled večletne prakse. Najnižje cene! 2053

Širite povsod naš list!

Železo vseh vrst
traverze, cement, pločevino, žice in žičnike
po najnižji ceni priporoča

Ivan Koražija, trgovina z železnino na debelo
Maribor, Aleksandrova 23.
Telefon interurban 313. Telefon interurban 313

4-3 **Dr. MINAŘ,** 1898
 Specijalist za kirurške in ortopedične bo-
 lezni (prirojene in posledice kostne tuberkuloze)
 ordinira
 V LJUBLJANI, Trg Tabor 3, telefon 280.

Moje znano dobro

kislo zelje

se od danes naprej zopet
 dobi ob vsakem času.

Priporočam nadalje svojo trgovino z vedno svežo
 zalogo banatske pšenične moke, koruznega
 zdroba, nadalje sladkor, kavo, riž, bučno in na-
 mizno olje po najnižjih dnevnih cenah in najboljši
 kakovosti. 5-5

J. Sirk, Glavni trg.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Obiščite trgovino **A. VICEL**, Maribor, Glavni trg 5

Tu dobite v največji izbiri težke email posode la. znamke Goliath
 kakor tudi lahko česko blago in vlitu železno email posodo
 razno stekleno, porcelanasto in majolično posodo. — Pri event
 nakupu se boste prepričali, da je v trgovini blago dobro, trpežno

Na debelo 1705 10-5 Na drobno

AMERIKANSKI

in angleški

Singer šivalni stroji

Singer igle
 in
 nadomestni
 deli.
 Lastna
 mehanična
 delavnica.

Singer olje,
 nit, svila itd.

Prodaja
 na
 obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., Newyork.

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Marulićeva 5.

Podružnice: MARIBOR, Šolska ulica št. 2,
 Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelo-
 var, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana,
 Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Pod-
 gorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skopje, Veles,
 Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 341
 Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Seno, slamo, drva, premog, žito,
 krompir, sadje in druge doželne
 pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ**
OSET, Maribor, Aleksandrova cesta
 št. 57. Telefon št. 88. 1328

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Vse vrste perila za gospode in
 dame, kakor

srajce,
 hlače
 pyjame
 opreme za ne-
 veste, otroško

perilo, kom-
 binacije itd.
 izdeluje po naj-
 nižjih dnevnih
 cenah

Ljudmila Lackner
 MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

?

2. decembra 1922

v Götzovi dvorani.

?

Ponujamo za trdne cene:

Transformatorji

10000/5000/3000/380/320 Volt	100 KVA	Elin . . .	Din	30.000—
"	75	" Elin . . .	"	25.000—
"	52	" Elin . . .	"	24.000—
"	40	" Elin . . .	"	20.000—
"	29	" Elin . . .	"	17.500—
"	20	" B. B. W. . .	"	17.000—
"	15	" B. B. W. . .	"	15.000—
"	9.5	" Elin . . .	"	10.000—
5200/5000/3000/380/220	100	" B. B. W. . .	"	30.000—
"	75	" Elin . . .	"	25.000—
"	50	" S. S. W. . .	"	23.000—
"	40	" S. S. W. . .	"	20.000—
"	25	" B. B. W. . .	"	17.000—
"	15	" B. B. W. . .	"	15.000—
5200/5000/3000/230/127	10	" B. B. W. . .	"	10.500—
"	25	" B. B. W. . .	"	17.000—
"	20	" B. B. W. . .	"	16.000—
8150/380/220	10	" B. B. W. . .	"	10.500—
"	40	" S. S. W. . .	"	20.000—
"	29	" Elin . . .	"	17.500—
"	20	" B. B. W. . .	"	17.000—
"	10	" B. B. W. . .	"	10.500—
"	6	" B. B. W. . .	"	8.000—

Motorji za vrtilni tok 220/380 volt ali 120/110 volt

100 PS	720 tur	Elin . . .	Din	45.000—
85	" 960	" B. B. W. . .	"	42.000—
60	" 960	" S. S. W. . .	"	33.600—
50	" 960	" A. E. G. . .	"	32.000—
35	" 960	" Elin . . .	"	24.000—
30	" 1400	" B. B. W. . .	"	20.000—
29	" 1400	" Elin . . .	"	16.000—
22	" 960	" S. S. W. . .	"	16.000—
22	" 1400	" S. S. W. . .	"	15.500—
16	" 1420	" S. S. W. . .	"	11.500—
15	" 1400	" B. B. W. . .	"	11.000—
12	" 1410	" B. B. W. . .	"	9.500—
11.5	" 1420	" Elin . . .	"	9.300—
10.2	" 1400	" S. S. W. . .	"	9.000—
10	" 960	" B. B. W. . .	"	10.000—
7.5	" 1420	" S. S. W. . .	"	8.000—
5.8	" 1410	" Elin . . .	"	5.000—
5.5	" 1400	" S. S. W. . .	"	5.000—
5	" 1400	" B. B. W. . .	"	4.800—
4	" 1410	" Elin . . .	"	4.500—
3	" 1420	" Elin . . .	"	4.300—
2	" 1400	" B. B. W. . .	"	3.000—
1	" 1400	" A. E. G. . .	"	2.000—

Generatorji vrtilni tok

3000 Volt	90 KVA	1000 tur	S. S. W. . .	Din	90.000—
220/380	" 200	" 720	" S. W. . .	"	120.000—
220/380	" 100	" 1000	" Bgm. . .	"	50.000—
220/380	" 49	" 1000	" Elin . . .	"	45.000—
220/380	" 20	" 720	" Elin . . .	"	45.000—
500	" 7	" 1500	" Elin . . .	"	10.000—

Istomerni tok

220 Volt	15 PS	12 KW	1600 tur	B. B. W. . .	Din	10.000—
"	14.5	" 12	" 1500	" Elin . . .	"	10.000—
"	11	" 10	" 1450	" B. B. W. . .	"	9.500—
"	9	" 7.5	" 1600	" Elin . . .	"	9.000—
"	5	" 3.8	" 1900	" B. B. W. . .	"	5.500—
"	4	" 3	" 2010	" Elin . . .	"	5.000—
"	2	" 1.5	" 1620	" A. E. G. . .	"	3.500—
"	3/4	" —	" 1300	" A. E. G. . .	"	2.000—
110	" 10.5	" 9	" 1010	" Elin . . .	"	9.800—
"	2	" 1.5	" 650	" Elin . . .	"	4.000—
"	3/4	" —	" 2200	" Elin . . .	"	1.700—
"	1/16	" —	" 1400	" Elin . . .	"	900—
300	" 3	" 2	" 1450	" Elin . . .	"	5.000—
"	3/4	" —	" 1140	" Elin . . .	"	1.800—

Motorji za surovo olje

5 PS	550 tur	na en cilinder . . .	Din	10.000—
10	" 475	" " " " " "	"	17.500—
35	" 375	" " " " " "	"	40.000—
50	" 360	" na dva cilindra . . .	"	52.000—
75	" 260	" na en cilinder . . .	"	80.000—

Motorji za veliko napetost

3000 Volt	135 PS	960 tur	B. B. W. . .	Din	50.000—
3000	" 63	" 970	" Elin . . .	"	40.000—
3000	" 50	" 960	" S. S. W. . .	"	38.000—
3000	" 37	" 970	" Elin . . .	"	30.000—
3000	" 25	" 960	" S. S. W. . .	"	20.000—

Diesel-motorji

12 PS	430 tur	na en cilinder . . .	Din	40.000—
14	" 340	" " " " " "	"	50.000—
20	" 290	" " " " " "	"	100.000—
25	" 250	" " " " " "	"	120.000—
150	" 245	" na tri cilindre . . .	"	210.000—

2034

dostavlja točno

J. FRÄNKEL

Wien, I., Rathausstraße 2

TELEFON
 14582 in 17236.

Brzojavke:
 IFRENKEL Wien.

Narodna kavarna

zopet odprta!

2056

Trgovina za modistinjo

odina v večjem kraju Jugoslavije, se radi družinskih razmer prodaja.
Dopisi pod št. 2029 na upravo „Tabora“.

2029 2-2

Tvrška Dimitri S. Marković v Krčevini, klavnica
Welle, prodaja prvovrstno

SVINJSKO MAST

od 5-50 kg po Din 33, od 50 kg naprej po Din 32 kg
2042 3-1

Zimsko perilo klobuki

1954 10-0

dežni plašči

dežniki, copate, nogavice, rokavice, samovez-
nice, razno modno in galanterijsko blago v
veliki izbiri in najceneje pri

JAKOB LAH, Glavni trg 2.

Usnjate suknje

raglane, pelerine, izgotovljene oble-
ke za gospode in dečke priporoča po
nizkih cenah

Franc Zwerlin

Maribor, Aleksandrova c. 28.

Naročila po meri se izvrše

2047 — hitro in elegantno. — 2-1

Trgovci pozor!

4-4 1844

Velika zaloga prvovrstnih mesnih konzerv iz
tovarne konzerv in mesnih izdelkov v Vrhniki
po najnižji dnevni ceni. Zastopstvo za Maribor
in Dravsko dolino: „Viljem Linninger & Co.“
Maribor, Cankarjeva ul. 1. Telefon št. 55
Brzjavni naslov: „Linningerkomp. Maribor.“

NEMA PROVALNIKA, KOJI BI PROBIO
VIDAKOVIČEV ČELIČNI KAPAK, NITI
IMA SUNCA KOJE BI PRODRLO KROZ
VIDAKOVIČEVE
SPECIJALNE
ZASTORE!

PRVA
JUGOSLAVENSKA
TVORNIKA ZALUZIJA,
ROLETA, DRVENIH I ČELIČNIH
KAPAKA I SUNCANIH ZASTORA

G. SKRBIC
NASLJEDNICI
BRAĆA VIDAKOVIĆ
ZAGREB
ILICA 40.

TELEFON:
POSLOVNICA 4-02
TVORNIKA 23-10

OSNOVANA
1889 GOD.

Moka po nižani ceni, dokler traja zaloga

Pšenična moka št. 0	K 23
Pšenična moka za kuha	K 21
Krušna moka	K 18
Koruzni zdrob	K 21
Pšenični otrobi, debeli in drobni	K 7

2038 od 5 kg naprej.
Spes, parni mlin, Maribor, Betnavska 26.

Pozor! Partijo zimskega perila

predaja po jako ugodni ceni
1966 modna trgovina 3-3

B. Veselnovič & Komp.

Maribor, Gosposka 26.

Vsemu blagu so nižane cene.

Vedno sveže kislo zelje

najboljše kakovosti

priporoča

M. Berdajs

1974 Maribor. 6-4

Hlode

trame in deske v raznih
dimenzijah kupi družba
„SIELC“, Zagreb, Gajeve
ulica 10, kamor se naj
pošljejo obvezne ponudbe.
2020 3-3

Leseno pohištvo Železno pohištvo Tapetn. pohištvo Pisarn. pohištvo Posteljna oprava Preproge Zaveso

Blago zapohištvo
Posteljno perje

izvenredno nizke cene
v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gosposka ulica št. 20

Firebanska hiša

Svobodni ogled
Goniti brezplačno

CENA PADLA

2036

Rdeče vino -- črno vino

litr po 26 kron

Restavracija „Rdeči Jež“

Orovič — Vetrinjska ulica 24

KONG. ZASTAVLJALNICA V MARIBORU.

Dne 8. novembra 1922, predpoldne ob 9. uri
prične

zastavnostna licitacija

vrednostnic zastavnih listin št. 1120 do 2840
dragocenostnih zastavnih listin št. 3550 do 5775
ki niso do najkasneje 4. novembra 1922 prepisane
ali dvignjene.

Dne 6. in 7. novembra je zavod za vsak
strankin promet **zaprt.**

SLAVENSKA BANKA

D. D.

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta št. 11

(preje Jugoslovanska Union-Banka, oziroma
Mariborska eskomptna banka.)

Zagreb Beograd

Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja
Radgona, Kranj, Monoštor (Baranja), Murska
Sobota, Osijek, Sombor, Sušak, Sabac, Sibe-
nik, Skofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

AFILIACIJE:

Budapest: Balkan Bank r. t.

Split: Jugoslovanska Industrijska banka.

1933

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve
ca. K 200,000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Zaloga čevljev
lastnega izdelka

Dragotin Roglič, Koroška cesta št. 19, Maribor

Komisijska zaloga pri Betki Lešnik, Gosposka ul. 14

:: „KARO“ ::
varstvena znamka